

TEMA BROJA

MEĐUNARODNE KONFERENCIJE I ZNANSTVENO- STRUČNI SKUPOVI NA SVEUČILIŠTU JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

str. 8-10

3. međunarodni znanstveno-stručni skup „FOOD INDUSTRY BY-PRODUCTS“

ODRŽANO 40. OSJEČKO LJETO MLADIH

str. 12

FESTIVAL MLADOG TEATRA OSIJEK – BALE: ČAROLIJA PUTOVANJA, LJUBAVI I VINA

str. 14

RIJEČ REKTORA

Poštovani studenti,
nastavnici i djelatnici
Sveučilišta u Osijeku!

Na početku smo još jedne akademske godine u koju ulazimo obogaćeni još jednom sveučilišnom sastavnicom i novim studijskim programima. Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku donio je 7. travnja 2022. godine Odluku o osnivanju Fakulteta turizma i ruralnog razvoja u Požegi, u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Strateško i tematsko utemeljenje za pokretanje studija Turizma prijedlog je Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine koja naglašava potrebu organizacijskog okrupnjivanja te turističku valorizaciju i prezentaciju kulturne i prirodne baštine, gastronomske i enološke ponude te razvoj istraživačkih kapaciteta u području turizma. Novi će Fakultet izvoditi preddiplomski sveučilišni studij Turizam koji je usklađen sa strateškim ciljevima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Sveučilišni studij Turizam zadovoljit će profiliranje stručnjaka u skladu s potrebama tržišta rada na području istočne Hrvatske, ali i šire zajednice. Kvantitativni rast turističkog prometa posljednjih godina potvrđuje turizam kao aktivni generator razvoja gospodarstva. Prema podacima Hrvatske turističke zajednice iz kolovoza 2021. godine, ističu se brojčani uspjesi u odnosu na onu prije pandemije 2019. godine (oko 70 % realizacije u dolascima turista i približno 86 % u broju noćenja). Podatci iz sustava eVisitor potvrđuju da je sredinom kolovoza 2021. godine u Hrvatskoj boravilo oko milijun turista, od kojih je oko 855 000 inozemnih. Ruralna područja čine više od 90 % ukupne površine Hrvatske te na njima živi oko 40 % hrvatske populacije. Ubrzan razvoj turizma nameće se kao jedan od ključnih činitelja moguće gospodarske i demografske revitalizacije cijelog ovog prostora, ali i kao činitelj očuvanja ruralne tradicije i vjekovne kulture života i rada na kontinentalnim prostorima. Končno, razvoj turizma ruralnih područja RH može uvelike doprinijeti i očuvanju okoliša, unaprjeđenju vizualnog dojma i infrastrukturnoj opremljenosti ovih prostora. S druge strane, razvoj turizma u ruralnim područjima nikako ne bi trebalo prepuštati slučaju, i to tako da se lokalna ruralno-turistička ponuda kaotično i neplanski prilagođava turističkoj potražnji, već ga valja strateški promišljati i ciljano usmjeravati. Također, smatramo da je turizam gospodarska djelatnost koja omogućuje razvoj urbanih, ali i ruralnih sredina lokalnih zajednica, uz osmišljenu strategiju ulaganja i poticanja razvoja doprinosi razvoju ostalih djelatnosti, privlači investitore, omogućuje zapošljavanje i važan je izvozni proizvod.

Na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti s provedbom započinje i preddiplomski sveučilišni studij Edukacijska rehabilitacija. Prema posljednjim izvješćima Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje, primjetna je velika potreba za profilom edukacijskih rehabilitatora na području cijele Hrvatske. Budući da je do sada jedini takav studij postojao samo na Sveučilištu u Zagrebu, Hrvatski zavod za zapošljavanje izrazio je potrebu dostupnosti toga tipa studija većem broju srednjoškolaca. Ne treba zanemariti i činjenicu da je jedan dio Slavonije i Baranje i dalje područje od posebne državne skrbi te smatramo kako će pokretanje preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija Edukacijska rehabilitacija doprinijeti kvaliteti življenja djece s teškoćama u razvoju/razvojnim rizicima, odraslim osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima na razini Hrvatske. Također, pokretanje sveučilišnog studija Edukacijska rehabilitacija na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti u skladu je s načelom ravnopravnosti i dostupnosti odgoja i obrazovanja i decentralizacijom obrazovanja.

U prethodnoj smo akademskoj godini usvojili i elaborate novih studijskih programa: Logopedija na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti te studij Farmacije koji će zajednički izvoditi Medicinski fakultet i Prehrambeno-tehnološki fakultet. U tijeku je njihovo vrjednovanje pa vjerujemo da će od akademske 2023./2024. započeti i njihova izvedba. Danas na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku djeluje 13 fakulteta, jedna akademija i četiri sveučilišna odjela što čini ukupno 18 znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica na kojima rade međunarodno priznati nastavnici, znanstvenici, istraživači, inovatori, umjetnici, vodeći poslovni stručnjaci, prevoditelji i pisci. Uz pomoć vrhunskih nastavnika, znanstvenika i umjetnika, naši studenti sudjeluju i u različitim izvannastavnim aktivnostima poput rada u studentskim udrugama, sudjeluju na znanstvenim i stručnim projektima, domaćim i međunarodnim konferencijama, istraživanjima, sportskim i edukativnim događanjima, volonterskom radu u zajednici, bliskoj suradnji s poslodavcima i mnogim drugim aktivnostima. Poznato je da se na našem Sveučilištu brinemo o svojim studentima i uvažavamo njihove prijedloge, a studente doživljavamo kao svoje partnere. Studenti su aktivno uključeni u sva predstavnička tijela koja upravljaju sveučilišnim sastavnicama i Sveučilištem te tako kao naši partneri kreiraju sve važne odluke vezane uz studentski život i ostvarivanje studentskih prava.

Zahvaljujem vam svima, dragi studenti, što ste nam poklonili svoje povjerenje i upisali studijske programe na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te postali dio naše brojne akademske zajednice.

Prof. dr. sc. Vlado Guberac,
vaš rektor

9. SJEDNICA SENATA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU ODRŽANA 13. SRPNJA 2022. GODINE

Potvrda izbora sveučilišnih nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje redovitih profesora

Senat je potvrdio izbor triju redovitih profesora u prvom izboru kako slijedi:

Prof. dr. sc. Natalija Velić

• **izv. prof. dr. sc. Natalija Velić** iz znanstvenog područja biotehničkih znanosti, znanstvenog polja biotehnologije na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu (prvi izbor)

• **izv. prof. dr. sc. Nenad Lakušić** iz znanstvenog područja biomedicina i zdravstvo, znanstvenog polja kliničke medicinske znanosti na Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo (prvi izbor)

Prof. dr. sc. Robert Steiner

• **izv. prof. dr. sc. Robert Steiner** iz znanstvenog područja biomedicina i zdravstvo, znanstvenog polja kliničke medicinske znanosti na Medicinskom fakultetu (prvi izbor)

Imenovanje v.d. dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu

Senat je donio Odluku o imenovanju prof. dr. sc. Ivice Raguža, redovitog profesora Katoličkog i bogoslovnog fakulteta u Đakovu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, za vršitelja dužnosti (v. d.) dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku do izbora novog dekana Katoličkog bogoslovnog Fakulteta u Đakovu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u daljnjem tekstu: Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu), a najdulje na vrijeme od godinu dana. Imenovani v. d. dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu stupa na dužnost v. d. dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu s danom 1. listopada 2022. godine.

Utvrdjivanje uvjeta upisa u I. godinu preddiplomskog sveučilišnog studija Edukacijska rehabilitacija na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti

Prema dostavljenom prijedlogu Fakultetskog vijeća Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti o uvjetima upisa u I. godinu novog preddiplomskog sveučilišnog studija Edukacijska rehabilitacija na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti za akademsku godinu 2022./2023., Senat je donio Odluku o utvrđivanju uvjeta upisa u I. godinu preddiplomskog sveučilišnog studija Edukacijska rehabilitacija na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj godini 2022./2023.

Nastavni kalendar za akademsku 2022./2023. godine

Senat je donio Odluku o nastavnom kalendaru za akademsku godinu 2022./2023.:

1. Nastava na preddiplomskim sveučilišnim studijima, integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima te na preddiplomskim stručnim studijima koji se izvode na znanstveno - nastavnim i umjetničko/znanstveno-nastavnoj sastavnici Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2022./2023. godini **započinje 3. listopada 2022. godine.**

2. Nastava u zimskom semestru u akademskoj 2022./2023. godini održava se **od 3. listopada 2022. godine do 27. siječnja 2023. godine.**

3. Božićni i novogodišnji blagdani traju **od 24. prosinca 2022. godine do 6. siječnja 2023. godine.**

4. Zimski ispitni rok traje **od 30. siječnja do 24. veljače 2023. godine.**

5. Nastava u ljetnom semestru u akademskoj 2022./2023. godini održava se **od 27. veljače do 9. lipnja 2023. godine.**

6. Ljetni ispitni rok traje **od 12. lipnja do 14. srpnja 2023. godine.**

7. Jesenski ispitni rok traje **od 28. kolovoza do 29. rujna 2023. godine.**

8. Znanstveno - nastavne sastavnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koje u akademskoj 2022./2023. godini izvode nastavu u turnusima ili blok nastavu, mogu organizirati nastavu u kraćem vremenu utvrđenom u točkama 2. i 5. ove Odluke.

9. Sveta misa u povodu početka nove akademske 2022./2023. godine održat će se **9. listopada 2022. godine**, a misa zahvalnica za kraj akademske godine održat će se **9. srpnja 2023. godine.**

Uvjeti upisa u višu godinu studija na znanstveno/umjetničko-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2022./2023. godini

Prema dostavljenim prijedlozima znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica Sveučilišta o uvjetima upisa studenata preddiplomskih sveučilišnih, integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija te stručnih studija u više godišnje studija na pojedinim znanstveno/umjetničko-nastavnim sastavnicama Sveučilišta prema razinama studija i ECTS bodovima u akademskoj godini 2022./2023., Senat je donio Odluku o uvjetima upisa studenata u višu godinu studija u akademskoj godini 2022./2023. Odluka o uvjetima upisa studenata u višu godinu studija u akademskoj godini 2022./2023. godini objavljena je na mrežnoj stranici znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica.

Imenovanje Povjerenstva za rodnu ravnopravnost i provedbu projekta "UNIGEM - University and gender mainstreaming" s TPO fondacijom

Na sjednici Senata održanoj 20. prosinca 2021. godine donesen je Plan rodne ravnopravnosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 2022. - 2026. unutar kojeg je predloženo niz aktivnosti kao i provedba projekta UNIGEM - University and gender mainstreaming koji Sveučilište provodi s TPO fondacijom, a koji financira Vlada Velike Britanije. U sklopu su provedbe navedenog Projekta aktivnosti obuhvaćene Planom

rodne ravnopravnosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 2022. - 2026. Stoga je Senat donio Odluku o imenovanju Povjerenstva za rodnu ravnopravnost i provedbu projekta UNIGEM - University and gender mainstreaming" s TPO fondacijom u sastavu:

- **1. doc. dr. sc. Anita Dremel**, docentica Filozofskog fakulteta, koordinatorica i članovi;
- **2. prof. dr. sc. Sonja Vila**, prorektorica za znanost, tehnologije, projekte i međunarodnu suradnju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
- **3. izv. prof. dr. sc. Ivana Žužul**, izvanredna profesorica Filozofskog fakulteta,
- **4. Ema Kovačević**, asistentica Filozofskog fakulteta,
- **5. Ljiljana Pintarić**, asistentica Filozofskog fakulteta,
- **6. izv. prof. dr. sc. Barbara Herceg Pakšić**, izvanredna profesorica Pravnog fakulteta,
- **7. doc. dr. sc. Dragana Božić Lenard**, docentica Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija,
- **8. prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić**, dekanica Akademije za umjetnost i kulturu.

Izješće o radu i poslovanju trgovačkog društva Tera Tehnopolis d. o. o. za 2021. godinu

Na temelju pozitivnog mišljenja Odbora za financijsko poslovanje i proračun, od 6. srpnja 2022. godine, Senat je donio Odluku o prihvatanju Izješća o radu i poslovanju Tera Tehnopolis d. o. o. za 2021. godinu.

Prethodno mišljenje o ispunjavanju kriterija nastavne

izvrsnosti u postupku odabira znanstvenika i nastavnika za produljenje ugovora u radu nakon 65. godine života na Akademiji za umjetnost i kulturu:

• **1. izv. prof. dr. sc. Livija Kroflin**

Sukladno članku 64. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, pročišćeni tekst i u skladu s Odlukom Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj o donošenju Prethodnog mišljenja senata sveučilišta/ Vijeća veleučilišta i visokih škola o utvrđivanju ispunjenja kriterija nastavne izvrsnosti u postupku odabira znanstvenika i nastavnika za produljenje ugovora o radu nakon 65. godine života (KLASA: 003-08/14-05/0005, URBROJ: 355-06-01-14-05) od 20. lipnja 2014. i Zaključku Rektorskog zbora o nastavku rada i produljenje ugovora o radu sveučilišnih nastavnika na znanstveno-nastavnom i/ili umjetničko-nastavnom radnom mjestu od 9. svibnja 2018. godine (KLASA: 602-04/18-01/3 URBROJ: 385-60-01-18-81), a na temelju Odluke Vijeća Akademije za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku o utvrđivanju potrebe za nastavkom rada i produljenjem ugovora o radu za izv. prof. dr. sc. Liviju Kroflin nakon navršanih 65 godina života od 11. srpnja 2022. godine (KLASA: 602-04/22-03/02 URBROJ: 2158-73-01-22-96), Senat je donio Prethodno mišljenje o utvrđivanju ispunjenja kriterija nastavne izvrsnosti u postupku odabira znanstvenika i nastavnika za produljenje ugovora o radu nakon navršanih 65. godina života za izv. prof. dr. sc. Liviju Kroflin.

• **2. izv. prof. art. Stanislav Marijanović**

Sukladno članku 64. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, pročišćeni tekst i u skladu s Odlukom Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj o donošenju Prethodnog mišljenja senata sveučilišta/ Vijeća veleučilišta i visokih škola o utvrđivanju ispunjenja kriterija nastavne izvrsnosti u postupku odabira znanstvenika i nastavnika za produljenje ugovora o radu nakon 65. godine života (KLASA: 003-08/14-05/0005, URBROJ: 355-06-01-14-05) od 20. lipnja 2014. i Zaključku Rektorskog zbora o nastavku rada i produljenje ugovora o radu sveučilišnih nastavnika na znanstveno-nastavnom i/ili umjetničko-nastavnom radnom mjestu od 9. svibnja 2018. godine (KLASA: 602-04/18-01/3 URBROJ: 385-60-01-18-81), a na temelju Odluke Vijeća Akademije za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku o utvrđivanju potrebe za nastavkom rada i produljenjem

ugovora o radu za izv. prof. art. Stanislava Marijanovića nakon navršanih 65 godina života od 11. srpnja 2022. godine (KLASA: 602-04/22-03/02 URBROJ: 2158-73-01-22-97), Senat je donio Prethodno mišljenje o utvrđivanju ispunjenja kriterija nastavne izvrsnosti u postupku odabira umjetnika i nastavnika za produljenje ugovora o radu nakon navršanih 65. godina života za izv. prof. art. Stanislava Marijanovića.

Prijedlog Natječaja za upis studenata na poslijediplomske interdisciplinarne sveučilišne studije u Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2022./2023. godini

1. Kultura i umjetnost

Vijeće Doktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku donijelo je 11. srpnja 2022. godine Odluku o raspisivanju Natječaja za upis studenata na poslijediplomski interdisciplinarni sveučilišni studij Kultura i umjetnost u Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2022./2023. godini te utvrdilo upisnu kvotu od dvadeset (20) studenata. Tekst Natječaja sadrži: opće podatke o doktorskom studiju, uvjete upisa, popis potrebne dokumentacije za prijavu na natječaj, troškove školarine te rok za podnošenje prijave. Senat je prihvatio prijedlog Vijeća Doktorske škole i donio Odluku o raspisivanju Natječaja za upis studenata na poslijediplomski interdisciplinarni sveučilišni studij Kultura i umjetnost u Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2022./2023. godini.

2. Europski studiji

Isto tako, Vijeće Doktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku donijelo je 11. srpnja 2022. godine Odluku o raspisivanju Natječaja za upis studenata na poslijediplomski interdisciplinarni sveučilišni studij Europski studiji u Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2021./2022. godini, te utvrdilo upisnu kvotu od deset (10) studenata. Tekst Natječaja sadrži: opće podatke o doktorskom studiju, uvjete upisa, popis potrebne dokumentacije za prijavu na natječaj, troškove školarine te rok za podnošenje prijave. Senat je prihvatio prijedlog Vijeća Doktorske škole i donio Odluku o raspisivanju Natječaja za upis studenata na poslijediplomski interdisciplinarni sveučilišni studij Europski studiji u Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2022./2023. godini.

STUDIJSKI POSJET EUROPSKOM PARLAMENTU

Gordana LESINGER

Dvodnevni posjet Europskom parlamentu u Bruxellesu studenata i profesora osječkog Sveučilišta s predstavnicima Osječko-baranjske županije, Grada Osijeka i osječke IT industrije održao se 7. i 8. rujna 2022. godine. U sklopu posjeta održana je konferencija "Digitalna transformacija Slavonije, Hrvatske i Europe".

Uz zastupnika Resslera, kao domaćina, na konferenciji su sudjelovali vijećnik u Skupštini Osječko-baranjske županije i suorganizator Vinko Kuduz, pročelnica osječkog Upravnog odjela za programe Europske unije Kornelija Mlinarević, dekan Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija u Osijeku Tomislav Matić, dekan Pravnog fakulteta u Osijeku Tunjica Petrašević, prodekanica za poslovanje i razvoj Filozofskog fakulteta u Osijeku Gordana Lesinger te Filip Rašković iz AI Hrvatska. Zastupnik Ressler pohvalio je

napore Osječko-baranjske županije, ali i Sveučilišta koji prate procese digitalizacije, no sve su pohvale bile usmjerene i na IT industriju u Osječko-baranjskoj županiji koja raste, razvija se i mijenja društvenu dinamiku Slavonije. Zastupnik je Ressler naglasio da je glavna poruka konferencije o digitalnoj transformaciji jasna, a to je da Slavonija, Hrvatska i Europa krajem ovog desetljeća neće biti ni blizu isti kao što su danas.

Dekan FERIT-a prof. dr. sc. Tomislav Matić održao je izlaganje na temu obrazovanja stručnjaka u području elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija u kontekstu odgovora na izazove digitalne transformacije. U izlaganju je dan pregled razvoja gospodarskog sektora u Gradu Osijeku te je istaknuta važnost IT sektora koji u posljednjem desetljeću postiže značajne stope rasta. Provedbom istraživanja potreba tržišta rada u navedenim područjima u sklopu izrade studije FERIT I OSIJEK 2026., otkriven je značajan nedostatak stručnjaka na tržištu rada u idućem petogodišnjem razdoblju. Uz nedostatak

stručnjaka, kao jedan od značajnijih izazova u obrazovanju IT stručnjaka naveden je i dinamičan razvoj tehnologija zbog kojeg učestalo nastaju nova zanimanja i radna mjesta. Zbog toga je iznimno bitna suradnja obrazovnih institucija s tvrtkama u okruženju koja se na FERIT-u odvija kroz organizaciju gostujućih predavanja, provedbu zajedničkih stručnih i znanstvenih projekata te aktivnosti popularizacije znanosti i struke.

Generator promjena u metodama poučavanja na Pravnom fakultetu Osijek bila je pandemija koronavirusa koja je pred nastavnike postavila izazov kako adekvatno supstituirati klasične metode poučavanja u dvoranama s metodama poučavanja u virtualnom okruženju pomoću platformi za udaljeno učenje. Uvidjevši poteškoće s kojima se nastavnici i studenti susreću, ali i prednosti koje pruža poučavanje u virtualnom okruženju, prof. dr. sc. Mirela Župan u suradnji s projektnim partnerima prionula je u osmišljavanje ambicioznog DIGinLaw projekta koji je pozitivno evaluiran. Pravni fakultet u suradnji s partnerskim sveu-

čilištima u Aberdeenu, Milanu i Zagrebu (SRCE) provodi međunarodni znanstveno-istraživački i suradni projekt "Time to Become Digital in Law" (DIGinLaw) (reg. broj: 2020-1-HR01-KA226-HE-094693) financiran u okviru programa Erasmus + 2014. - 2020.

Na konferenciji se predstavio i Filozofski fakultet u Osijeku, a predstavila ga je prodekanica za poslovanje i razvoj doc. dr. sc. Gordana Lesinger. Unatoč sveprisutnoj digitalnoj transformaciji, taj fakultet s ponosom ističe društveno-humanističku komponentu jer su za proces digitalizacije potrebni i društvo i čovjek. FFOS je jedan od rijetkih fakulteta koji je već unaprijed imao mogućnosti obrazovanja na daljinu, unatoč korona krizi, kroz brojne cjeloživotne programe koji se bave tom tematikom. Na konferenciji je studijski program Informatologije bio spomenut u nekoliko navrata pa je prodekanica Lesinger također izdvojila informatologe koji su se vrlo dobro uklopili u IT industriju, a uskoro s CARNETOM pokreću program DIKOBRAZ - gdje će se obrazovati nastavnici za digitalne kompetencije.

PROJEKTI SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

Predstavljamo stručno-edukativni projekt "Regionalni znanstveni centar Panonske Hrvatske" u kojem Sveučilište u Osijeku sudjeluje kao partner te interne projekte mladih znanstvenika Filozofskoga fakulteta Osijek

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti) te društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) i interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnoga glasnika upoznali smo vas s odobrenim projektima u okviru operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020." iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fonda. Predstavili smo projekte u okviru operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.", projekte Hrvatske zaklade za znanost, središnje institucije koja osigurava financijsku potporu temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa "Istraživački projekti", "Uspostavni istraživački projekti", projekte u okviru programa "Razvoj karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti", projekta Agencije za mobilnost i programe Europske unije u okviru programa Erasmus+ 2014. - 2020., najvećega programa Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. Započeli smo i s predstavljanjem aktivnosti u okviru COST programa. COST (European Cooperation in Science and Technology) je najstariji europski program, uspostavljen 1971., koji promiče suradnju među znanstvenicima, omogućava

razvoj novih ideja i inicijativa te uspostavu mreža među znanstvenicima, ali i nevladinih organizacija kao i malih i srednjih poduzeća kojima u Republici Hrvatskoj koordinira Ministarstvo znanosti i obrazovanja. U prethodnom broju Glasnika predstavljen je prvi EUKI projekt kojemu je svrha poticanje klimatske suradnje unutar Europske unije kako bi se ublažile emisije stakleničkih plinova.

U ovome broju Sveučilišnoga glasnika predstavljamo stručno-edukativni projekt: "Regionalni znanstveni centar Panonske Hrvatske" čiji je nositelj Osječko-baranjska županija, a Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku sudjeluje kao partner. Projekt je usmjeren na uspostavu, opremanje i rad regionalnog znanstvenog centra za osnovnoškolski odgoj i obrazovanje u STEM području. Ulaganje u taj projekt i osnivanje centra omogućit će kvalitetnije pripremanje učenika za uspješan nastavak obrazovanja i bolju prilagodbu tržištu rada. Centar će biti poligon za razvoj vještina iz područja STEM-a, IKT-a, poduzetništva i aktivnoga građanstva koji će svojim radom doprinijeti ravnomjernijem regionalnom rastu i razvoju Panonske Hrvatske.

Predstavljamo i dva interna projekta mladih znanstvenika Filozofskoga fakulteta Osijek, znanstveno-nastavne sastavnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Prvi je interni projekt Filozofskoga fakulteta: "Govor Erit tibi gloria (1424) Ivana Stokovića: miljkaz hrvatske filozofske tradicije i prvi pokušaj uspostave učilišta u Dubrovniku", a voditelj je projekta dr. sc. Demian Papo, poslijedoktorand. Drugi je interni projekt Filozofskoga fakulteta: "Društva i bolesti: odgovori na zdravstvene krize u modernoj i suvremenoj povijesti", a voditelj je projekta dr. sc. Luka Pejić, poslijedoktorand.

FILOZOFSKI FAKULTET OSIJEK

„Društva i bolesti: odgovori na zdravstvene krize u modernoj i suvremenoj povijesti”

- **Nositelj projekta:** Filozofski fakultet Osijek
- **Voditelj projekta:** dr. sc. Luka Pejić, poslijedoktorand
- **Vrijednost projekta:** 20.000,00 kuna
- **Razdoblje trajanja provedbe projekta:** 1. rujna 2022. do 31. kolovoza 2023. godine (12 mjeseci)
- **Izvor financiranja:** Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Dr. sc. Luka Pejić, voditelj projekta

„Društva i bolesti: odgovori na zdravstvene krize u modernoj i suvremenoj povijesti” naziv je jednogodišnjeg znanstvenoistraživačkog projekta koji će iznosom od 20 000 kuna financirati Filozofski fakultet Osijek. Voditelj je navedenog projekta dr. sc. Luka Pejić s osječkog Odsjeka za povijest, a uz njega se u projektom timu nalazi još osam kolegica i kolega (izv. prof. dr. sc. Sladana Josipović Batorek, doc. dr. sc. Dino Krupić, Sergej Filipović, mag., Domagoj Kostanjevac, mag., Damir Sekulić, mag., Davorin Čuti, prof., Veljko Maksić, mag., Maja Vonić, mag.). Projekt će biti realiziran u razdoblju od rujna 2022. do rujna 2023. godine.

Predmet istraživanja projekta predstavlja utjecaj zdravstvenih kriza (kuga, španjolska gripa, COVID-19 i dr.) u Hrvatskoj i svijetu na društvene odnose i pojavu novih politika. Suradnici na projektu u nekoliko faza namjeravaju obrazložiti utjecaje pandemija te određenih bolesti na redefiniranje društvenih odnosa i oblikovanje političkih odgovora na krizne situacije. Suradnici će analizirati utjecaje odabranih kriza na oblikovanje novih politika i nastojanja vlasti da što učinkovitije suzbiju aktualne zdravstvene probleme. Također, bit će razmotreni i različiti oblici otpora usmjerenih prema spomenutim novim politikama i očiglednim društvenim promjenama. U konačnici, su-

Naslovnica Večernjeg lista iz vremena epidemije velikih boginja u Jugoslaviji

radnike će zanimati jesu li razmotrene pojave, zabilježene na području Hrvatske, bile bliske fenomenima prisutnima u ostalim zemljama. U sklopu projekta bit će analiziran raznolik korpus dostupne građe - od sačuvanih novinskih i arhivskih izvora do suvremene sekundarne literature. Cjelokupno će se istraživanje sastojati od triju sastavnica: pripreme (utvrđivanje konkretnih predmeta istraživanja, koordinacija rada projektnog tima), istraživačke (posjeti arhivskim, knjižničnim i muzejskim ustanovama, prikupljanje i analiza sekundarne literature, pisanje radova) i demonstracijsko-evaluacijske (predstavljanje rezultata ostvarenih istraživanja putem javnih predavanja i znanstvenih konferencija, popratne publikacije i mrežne

Američka policija tijekom španjolske gripe, prosinac 1918.

stranice). Općenito govoreći, historografsko proučavanje utjecaja zdravstvenih kriza na društveno-političke odnose rezultiralo je nizom radova, uglavnom stranih stručnjaka za predmoderno te modernu i suvremenu povijest. Usmjerenost povjesničara na potonje teme donekle je potvrđena i izjavom koju u knjizi *Bolest i povijest* potpisuje Frederick F. Cartwright i Michael Biddiss: "Tvrditi da je bolest bila temeljni uzrok svih velikih povijesnih promjena doista je besmisleno, no potrebno je istražiti trenutke u kojima je utjecaj bolesti možda zaista bio ključan". Dakle, sociohistorijsko bavljenje navedenim temama odavno je afirmirana istraživačka domena, a potonje je manifestirano i kroz određene znanstvene pothvate

nedavno ostvarene na području jugoistočne Europe. Kao važan orijentir u tom pogledu može poslužiti zbornik *Svakodnevnica i društveni odgovori na epidemijske krize 1914-2020*, objavljen u Beogradu 2022. godine. Spomenuta publikacija odabranoj temi pristupa na interdisciplinarni način oslanjajući se na doprinose povjesničara, ali i sociologa, antropologa, psihologa itd. Iako će perspektiva projekta "Društva i bolesti" biti dominantno historografska, na tragu navedenog primjera bit će uvaženi i filozofski, psihološki i lingvistički doprinosi analizi teme. Tijekom projektnog razdoblja bit će organizirane četiri tribine i javna predavanja uz popratne rasprave o pojedinim vidovima projektna teme. Očekuje se i organiziranje dvod-

nevnog znanstvenog skupa te izrada i objavljivanje interdisciplinarnog recenziranog zbornika radova u nakladi Filozofskoga fakulteta Osijek s oko deset članaka. Ista će publikacija nakon objavljivanja biti javno dostupna u elektroničkom obliku. Kao jedan od trajnih rezultata projekta planira se izrada mrežne stranice koja će poslužiti kao svojevrsni repozitorij odabranih znanstvenih članaka i druge digitalizirane građe (arhivski dokumenti, novinski članci i dr.). Takva će stranica ubuduće služiti kao poveznica među znanstvenicima sa sociohistorijskim afinitetima, umrežavajući ih putem platforme uspostavljene na Filozofskom fakultetu. Na istoj će se stranici nalaziti i baza podataka s podrobnim bibliografskim podacima i istraživačima

projektna teme u Hrvatskoj i svijetu. Bavljenjem pojavama važnima za današnje društvo određeno pandemijskim okolnostima uslijed širenja virusa COVID-19 suradnici na projektu nastojat će potvrditi važnost društveno-humanističkih znanosti za zajednicu te pružiti doprinos razumijevanju složenih posljedica zdravstvenih kriza. Kolektiv oblikovan zahvaljujući projektu osječkog Filozofskoga fakulteta pokušat će dodatno afirmirati navedenu instituciju kao znanstveno-obrazovnu ustanovu koja se pravovremeno priključila suvremenim akademskim kretanjima na međunarodnoj razini obrađujući probleme koji posljednje dvije i pol godine uvelike određuju svakodnevnicu golemog broja ljudi.

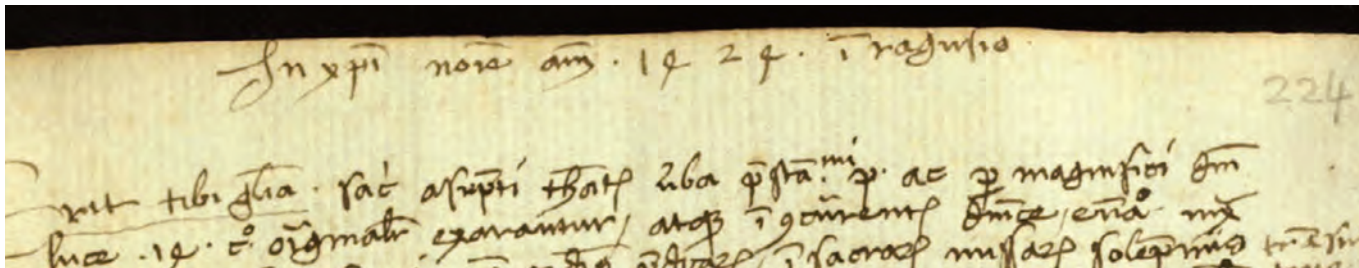
FILOZOFSKI FAKULTET OSIJEK

„Govor (1424) Ivana Stojkovića: miljokaz hrvatske filozofske tradicije i prvi pokušaj uspostave učilišta u Dubrovniku”

- **Nositelj projekta:**
Filozofski fakultet Osijek
- **Voditelj projekta:**
dr. sc. Demijan Papo,
poslijedoktorand
- **Suradnica na projektu:**
dr. sc. Dora Ivanišević,
poslijedoktorandica
- **Vrijednost projekta:**
18.000,00 kn
- **Razdoblje trajanja**
provedbe projekta: 1. rujna
2022. do 31. kolovoza 2023.
godine (12 mjeseci)
- **Izvor financiranja:**
Filozofski fakultet
Sveučilišta Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

Brojni istraživači u proteklom su stoljeću i pol upućivali na nedostatno stanje istraženosti hrvatske filozofske baštine i za crtavali istraživačke zadatke budućim naraštajima. Ti su se zadatci uvelike oslanjali na one koje je još 19. listopada 1881. godine postavio filozof, književnik, političar i kulturni djelatnik Franjo Marković u svojem znamenitom nastupnom rektorskom govoru naslovljenom »Filosofijske struke pisci hrvatskoga roda s onkraj Velebita u stoljećih XV. do XVIII.«: 1) izraditi popis hrvatskih filozofa; 2) uputiti na njihovu pripadnost hrvatskom filozofskom korpusu; 3) pronaći njihova djela; 4) utvrditi naslove tih djela; 5) izraditi popis djela hrvatskih filozofa; 6) prevesti djela hrvatskih filozofa na hrvatski jezik; 7) osnovati filozofsku knjižnicu. Iako su ostvareni veliki pomaci u istraživanju hrvatske filozofske baštine, zadatci s Markovićeve popisa danas su tek djelomice ostvareni. Značajan doprinos

Dr. sc. Demian Papo, voditelj projekta

Latinski autograf

njihovu ostvarivanju ponudio je, primjerice, istraživač hrvatske filozofske baštine Ivica Martinović svojom monografijom *Žanrovi hrvatske filozofske baštine od 15. do 18. stoljeća iz 2011. godine*. Korpusu nedovoljno istraženih hrvatskih filozofskih pisaca još uvijek pripada Dubrovčanin Ivan Stojković (oko 1390./1395. - 1443.) kojeg je Martinović odredio najplodnijim hrvatskim

piscem 15. stoljeća. Teolog, zagovornik crkvenog ujedinjenja, utjecajan govornik i biblijski hermeneutičar prevladavajuće su odredbe koje se vežu uz Stojkovićev lik i djelo. Međutim, Martinović je naznačio filozofski sadržaj u njegovom glavnom teološkom djelu *Tractatus de ecclesia* (*Rasprava o Crkvi*) nastalom u razdoblju između 1438. i 1440. godine te u njegovim dvama govorima: *Erit tibi*

gloria (*Bit će Ti na čast*) iz 1424. godine i *Oratio de communione sub utraque specie* (Govor o pričesti pod obje prilike) iz 1433. godine. Štoviše, za ta dva govora zabilježio je da su »miljokazi hrvatske filozofske tradicijek«, a za govor *Erit tibi gloria* dodao i to da je označio »početak hrvatske renesanse.«

Latinski autograf Stojkovićeva govora *Erit tibi gloria* nalazi se u baselskoj Universitätsbibliothek

pod signaturom A VI 35 (Slika 1.) i danas raspoložemo prijevodom tek jednog njegova ulomka na hrvatski jezik koji je načinio akademik Franjo Šanjek. Taj je govor dosad iz filozofske perspektive detaljnije istraživao samo u diplomskom radu *Ivan Stojković: prvi hrvatski renesansni filozof* koji je napisao i 2014. godine obranio Demian Papo. Iz tog rada doznajemo koliko i u sadržaj Stojkovićevih pozivanja

na neke od njegovih antičkih grčkih i rimskih te srednjovjekovnih filozofskih uzora, dakle doznajemo Stojkovičeva nagnuća po pitanju filozofske lektire. Iz činjenice da je taj Stojkovićev govor prvi pokušaj uspostave učilišta u Dubrovniku, zatim iz činjenice da taj govor još uvijek postoji samo u latinskom rukopisu te iz činjenice da je riječ o govoru koji je prožet filozofskim sadržajem, proizlaze ciljevi projekta *Govor Erit tibi gloria (1424) Ivana Stojkovića: milijokaz hrvatske filozofske tradicije i prvi pokušaj uspostave učilišta u Dubrovniku*: 1) izraditi prvi cjeloviti prijepis autografa govora *Erit tibi gloria* znamenitog hrvatskog ranorenesansnog mislioca Ivana Stojkovića; 2) izraditi prvi cjeloviti prijevod tog govora na hrvatski jezik; 3) prirediti suvremeno izdanje govora; 4) izraditi filološko-književnu i povijesno-filozofsku studiju o Stojkovićevu govoru i okolnostima njegova nastanka i recepcije; 5) popuniti dio praznine koja vlada u spoznajama o Stojkoviću kao filozofu. Na ostvarivanju navedenih ciljeva radit će istraživački dvojac s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku: voditelj projekta dr. sc. Demian Papo (Odsjek za filozofiju) (Slika 2.) i suradnica na projektu dr. sc. Dora Ivanišević (Odsjek za povijest) (Slika 3.). Zajedničkim će naporima ponuditi osuvremenjeno izdanje, prijevod te kontekstualnu analizu sadržaja znamenitog Stojkovičeva govora, čime će nesumnjivo doprinijeti izučavanju povijesti hrvatskog kulturnog, filozofskog, književnog i obrazovnog nasljeđa, a time i izvršavanju istraživačkih zadataka koje nam je namro Marković.

**Budite dio jedinstvene izložbe inovacija
BUDI UZOR®/INOVA 2022.**

Posjetite i sudjelujte na međunarodnoj izložbi inovacija, prototipova i poslovnih planova **BUDI UZOR®/INOVA 2022.** u Mall-u Osijek od 12. do 14. listopada 2022. god.

Izložba je namijenjena inovatorima, nositeljima poslovnih ideja koji žele ispitati tržišnu vrijednost svoje inovacije i započeti poslovanje, ali i svim ostalim uzrastima za koje smo pripremili zanimljive sadržaje.

Suorganizator je izložbe Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koji će s fakultetima predstaviti inovacije koje se razvijaju na Sveučilištu.

Zašto sudjelovati na izložbi?

- pronadite tehnologiju ili po-

slavnu ideju koju želite primijeniti u svom poslovanju;
 • pronađite program potpore najprimjereniji svojim potrebama;
 • provjerite inovativnost i mogućnost komercijalizacije vlastite inovacije;
 • pronađite partnere, kupce, dobavljače, djelatnike;
 • prodajte ili licencirajte postojeću inovaciju.

Među inovacijama pronaći
ćete i potpuno jednostavne
izume koji vam mogu olakšati

svakodnevnii život. No, inovativnost nećete doživjeti samo proučavanjem izložaka. U okviru izložbe, između ostalog, održat će se panel-rasprava na temu aktualnih EU inicijativa - digitalizacije i zaštite okoliša te Slavonski kutak na kojem će posjetitelji imati priliku okusiti tradicionalne slavonske specijalitete. Također, na izložbi će se održati i radionica koja potiče poduzetnički duh svima koji žele osnovati svoju start-up tvrtku, a zainteresirani će moći doznati i više o zaštiti intelektualnog vlasništva. Poseban ponos izložbe jest natjecanje u pisanju poslovnih planova BUDI UZOR® koje se održava u četvrtak, 13. listopada 2022. god., a cilju će izlož-

bu upotpuniti i info-štandovi različitih EU projekata. **Za sve koji na izložbi žele predstaviti svoju inovaciju napominjemo da su prijave otvorene do 7. listopada 2022. god. Zato požurite i ne propustite ovu jedinstvenu priliku!** Više informacija pronađite na web stranici budi-uzor.com ili nas kontaktirajte putem broja telefona 031 251 000.

Poseban ponos konferencije je natjecanje u pisanju poslovnih planova BUDI UZOR®, u koji se svake godine uključi više od stotinjak studenata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

x x x x

2022
BE THE ROLE MODEL
INNOVATION WEEK

Imate ideju?

Želite provjeriti inovativnost i mogućnost komercijalizacije vlastite ideje?
Nedostaju vam ključne informacije u vezi poslovanja?
Trebate partnera, kupca, dobavljača ili djelatnika?

BUDI UZOR/INOVA 2022.
mjesto je na kojem možete pronaći sve odgovore

12. – 14. listopada 2022. Mall Osijek

enterprise
europe
network
Building European Small Business

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku partner je na novom projektu „REGIONALNI ZNANSTVENI CENTAR PANONSKE HRVATSKE (RZC PAN HR)”

PRORAČUN SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OVOM PROJEKTU IZNOSI 1.814.350,00 KUNA

Snježana MAJSTORVIĆ

Od 15. srpnja 2022. započela je provedba projekta „Regionalni znanstveni centar Panonske Hrvatske” čiji je nositelj Osječko-baranjska županija. Uz Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, partneri su Virovitičko-podravska županija; Osnovna škola Josip Kozarac, Josipovac Punitovački; Osnovna škola Josipa Kozarca, Slatina; Osnovna škola Suhopolje; Poduzetnički inkubator BIOS d. o. o, Osijek; Centar izvrsnosti Splitsko-dalmatinske županije; Vitensetset Innlandet Giovik, Norveška te Cluster za eko-društvene inovacije i razvoj CEDRA, Split. Ukupna vrijednost projekta iznosi 2.791.417,79 eura. Projekt „Regionalni znanstveni centar Panonske Hrvatske” jest stručno-edukativni projekt kojim se žele ojačati kapaciteti institucija osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja u Osječko-baranjskoj i Virovitičko-podravskoj županiji te gravitirajućih područja u cilju jačanja STEM vještina odgojno-obrazovnih djelatnika i učenika. Projekt je usmjeren na uspostavu, opremanje i rad regionalnog znanstvenog centra za osnovnoškolski odgoj i obrazovanje u STEM području čije je sjedište u Osječko-baranjskoj županiji (Osnovna škola Josip Kozarac, Josipovac Punitovački), a podružnica u Virovitičko-podravskoj županiji (Osnovna škola Josipa Kozarca, Slatina i Osnovna škola Suhopolje). U centru će se provoditi specijalizirane aktivnosti za učenike na lokalnoj i regionalnoj razini te će se promicati novi pristupi znanosti, tehnologiji i poduzetništvu na moderan i inovativan način, s naglaskom na (potencijalno) darovite učenike (pravovremeno utvrđivanje talenta, prilagođeni rad).

Odjeli za matematiku, fiziku, kemiju i biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, u ulozi partnera na projektu, pripremit će, razviti i provesti mehanizme osiguravanja kvalitete razvoja i rada centra, provodit će projektne aktivnosti jačanja STEM vještina selektiranih učitelja za rad u centru s darovitim učenicima. Sudjelovat će i u izradi digitalne web knjižnice centra te će izraditi silab izbornog kolegija koji će se izvoditi na Odjelu za matematiku s predloženim nazivom: „Metode rada s darovitim učenicima”. Sveučilišni projektni tim čini 35 djelatnika na čelu s izv. prof. dr. sc. Snježanom Majstorović s Odjela za matematiku koja je ujedno i koordinatorka projekta u

Popularizacija znanosti na Odjelu za biologiju

Znanstveni dan u Dječjem vrtiću Sunčica u Osijeku u kojem su sudjelovale studentice s Odjela za kemiju

Radionica na temu zvuka s darovitim učenicima osječkih osnovnih škola, izvođači su studenti Odjela za fiziku u Osijeku

ime Sveučilišta. Ostale odjele predstavljaju predavačica Ivana Stibi (OFIZ), izv. prof. dr. sc. Martina Medvidović-Kosanović (OKEM) i doc. dr. sc. Lidija Begović (OBIO). Proračun Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u ovom projektu iznosi 1.814.350,00 kuna. Razlozi su uspostave regionalnog znanstvenog centra višestruki. Izazovi poput primjene novih tehnologija, zaštite okoliša, problemi starenja stanovništva, depopulacija i mnogi drugi rezultirali su traženjem rješenja kroz razvijanje obra-

zovanja i znanosti na razini cijele Hrvatske. Izrađena Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije navodi razmjerno visoku nestručnu zastupljenost nastave koja je najviša u nerazvijenim regijama, među kojima su Osječko-baranjska i Virovitičko-podravska županija. Strategija ističe i deficit kvalificiranih učitelja u STEM području što se odražava u slabijim postignućima učenika iz STEM predmeta. Kako bi se ostvarila zainteresiranost učenika i povećanje interesa za STEM, nužno je educirati uči-

telje te im omogućiti primjeren rad s opremom. Usmjerenost na STEM, IKT i poduzetništvo u skladu je s progresivnim rastom ICT sektora u Osječko-baranjskoj i Virovitičko-podravskoj županiji. Slijedom toga centar će nuditi obrazovne sadržaje iz najtraženijih vještina današnjice. Projekt doprinosi i razvoju bilateralnih odnosa s Kraljevinom Norveškom. Norveški partner bit će zadužen za osposobljavanje učitelja za rad u centru s naglaskom na praktičnoj metodi objašnjavanja znanstve-

nih teorija. Ciljne su skupine projekta učitelji i drugi odgojno-obrazovni djelatnici kao i njihovi učenici. Krajnji su korisnici osnovne škole, jedinice lokalne i područne samouprave, učenici, roditelji i opća javnost. Projektom će se unaprijediti kapaciteti ciljnih skupina iz područja STEM-a, IKT-a, poduzetništva i aktivnog građanstva za kvalitetniji obrazovni sustav, osmisliti nove modele učenja, unaprijediti opremu i infrastrukturu, jačati suradnju različitih obrazovnih razina, međuzupanijsku suradnju kao

i suradnju Hrvatska - Norveška. Projekt dugoročno utječe na smanjenje siromaštva, jačanje socijalne i ekonomske kohezije u regiji. Ulaganja u taj projekt i osnivanje centra doprinijet će pripremanju učenika za uspješan nastavak obrazovanja te za prilagodbu tržištu rada. Centar će biti poligon za razvoj vještina iz područja STEM-a, IKT-a, poduzetništva i aktivnog građanstva te će svojim radom doprinositi ravnomjernijem regionalnom rastu i razvoju Panonske Hrvatske.

U ljetnom je semestru akademske 2021./2022. godine na Filozofskom fakultetu u Osijeku, na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost, gostovala uvažena redovita profesorica s Katedre za slavensku filologiju Filozofskog fakulteta Nacionalnog sveučilišta Ivan Franko u Lavovu, u Ukrajini - Ljudmila Vasiljeva. Riječ je o znanstvenici koja svojim predanim dugogodišnjim radom u vidu znanstvenih naslova, prijevoda, udžbenika, rječnika, sudjelovanja na znanstvenim skupovima, pridonosi razvijanju ukrajinsko-hrvatskih kulturnih i jezičnih veza, ali i jezikoslovnim i socioljezičkim temama uopće.

U zadnjemu tjednu lipnja na osječkom je Filozofskom fakultetu održana i promocija *Hrvatsko-ukrajinskog rječnika* Ljudmile Vasiljeve, Olge Tkačuk i Volodimira Čumaka, o čijem su opsegu, sadržaju i važnosti govorili voditeljica Odsjeka za hrvatski jezik i književnost izv. prof. dr. sc. Dubravka Brunčić i redovita profesorica u miru Ljiljana Kolenić.

U okviru svojega boravka na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku profesorica Vasiljeva održala je niz predavanja za studente jednogodisnjeg i dvopredmetnoga preddiplomskog studija Hrvatski jezik i književnost i za zainteresiranu javnost.

▼ Profesoricu Vasiljevu pitali smo o kriterijima odabira tema, njihovu sadržaju te ciljevima predavanja.

- Ovoga semestra dobila sam mogućnost gostovati na Filozofskom fakultetu Sveučilišta J. J. Strossmayera i održati deset predavanja. Teme za gostujuća predavanja osmišljavala sam polazeći od nastavnog programa studenata kroatistike domicilnoga Fakulteta: temeljni cilj bio je ponuditi studentima sadržaje koji su u korelaciji s nastavnim programom, ali doneseni iz vizure ukrajinskoga filologa.

▼ Profesorica Vasiljeva gostovala je na jezikoslovnim, književnoteorijskim i književnopovijesnim kolegijima pa smo ju zamolili da nam predstavi naslove svojih predavanja.

- Održala sam predavanja *Vatroslav Jagić i ukrajinska slavistika* kod prof. dr. sc. Milice Lukić i doc. dr. sc. Vere Blažević Krezić na kolegiju Povijest hrvatskog jezika kod doc. dr. sc. Silvije Čurak, *O ukrajinskoj književnosti za djecu i mlade* (s osobitim osvrtom na narodnu i autorsku bajku) u okviru kolegija Književnost za djecu i mladež nositeljice izv. prof. dr. sc. Dragice Dragun. Predavanje *Standardizacija slavenskih jezika i razvoj ortografskih normi u onomastici* funkcionalno je korespondiralo sa sadržajima i ishodom učenja kolegija Povijest hrvatskog jezika doc. dr. sc. Silvije Čurak i Osnove jezične kulture prof. dr. sc. Branimira Belaja i izv. prof. dr. sc. Gorana Faletara, predavanje na temu *Rječnici i udžbenici u nastavi jezika* s kolegijem Hrvatska leksikologija prof. dr. sc. Vlaste Rišner te višetematsko predavanje *Ukrajinsko-hrvatske kulturne veze* s kolegijima Svjetska književnost 2 izv. prof. dr. sc. Marice Liović i Metodika nastave jezičnoga izražavanja izv. prof. dr. sc. Vesne Bjedov.

RAZGOVOR

„Predavanja gostujućih profesora poseban su i poticajan oblik komunikacije između dvaju naroda”

UKRAJINSKA REDOVITA PROFESORICA U LJETNOM JE SEMESTRU AKADEMSKE 2021./2022. GODINE DRŽALA GOSTUJUĆA PREDAVANJA NA ODSJEKU ZA HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST FILOZOFSKOG FAKULTETA U OSIJEKU

▼ S obzirom na to da je u središtu pozornosti prvo predavanje znameniti hrvatski slavist Vatroslav Jagić, profesoricu Vasiljevu pitali smo kakve su veze Vatroslava Jagića i ukrajinske slavistike.

- Vatroslav Jagić znanstvenik je koji se bavio različitim problemima slavistike te je imao velik utjecaj na razvitak slavističke misli u mnogim zemljama Europe, također i u Ukrajini. Važan prinos razvoju slavističke misli jest i činjenica da je V. Jagić odgojio plejadu poznatih slavista: kao rezultat široke znanstvene djelatnosti V. Jagića na području slavistike i njegove popularnosti u znanstvenim krugovima toga vremena, mnogi mladi slavisti željeli su pohađati njegove seminare i pisati doktorske disertacije upravo kod njega. Među Jagićevim studentima bio je znatan broj Ukrajinaca. Prije svega to su bili doktorandi i studenti iz Galicije i Bukovine, budući da su imali više mogućnosti za studij u Beču nego naddnjeparski Ukrajinci: jezikoslovac i povjesničar Oleksandr Kolesa (1867. - 1945.), filolog, filozof, prozaist, pjesnik i prevoditelj Ivan Franko (1856. - 1916.), jezikoslovac, dijalektolog Ivan Zilinski (1879. - 1952.), slavist, profesor staroslavenskog jezika Jevgen Kozak (1857. - 1933.), etnograf i lingvist Zenon Kuzeľja (1882. - 1952.), teoretičar književnosti Kirilo Studinski (1868. - 1941.), povjesničar Jevgen Perfecki (1888. - 1947.), jezikoslovac Kost Kisilevski (1890. - 1974.), slavist, muzeolog i povjesničar umjetnosti Ilarion Svjencicki (1876. - 1956.) i drugi.

U uspostavljanju kontakata hrvatskog znanstvenika s Ukrajinom određenu ulogu je odigrala Odesa, o čemu svjedoči korespondencija V. Jagića s N. Kondakovim, V. Lamanskim, Š. Deljanovim, M. Smirnovim. Kontakti su postali još tješnji kada je Jagić došao na treći Arheološki skup u Kijevu (2. - 16. kolovoza 1874.), gdje je ne samo izložio referat "O starim glagoljčkim natpisima na otoku Veja Krk", nego i sudjelovao u diskusiji oko referata I. Sreznjevskog "O starim glagoljskim rukopisima koji se čuvaju u Kijevskoj duhovnoj akademiji". Važnom osnovom znanstvenih kontakata s ukrajinskim kolegama postao je već spomenuti vrlo poznati rad hrvatskog znanstvenika "Enciklopedija slavenske filologije" (1910.), gdje eminentni slavist daje svoje mišljenje o ukrajinskim slavistima. Suvremenim ukrajinskim slavistima V. Jagić je poznat kao autor radova iz paleografije, staroslavenskog jezika, povijesti jezika ("Četiri kritičko-paleografska članka", 1882; "Pitanje o runama kod Slavena", 1911; "Glagolica", 1911; "Povijest cr-

kvenoslavenskog jezika", 1913); povijest znanosti i kulture u Slavenu ("Povijest slavenske filologije", 1910; "Izvori za povijest slavenske filologije", objavljuje spomenika pismenosti "Politički statut", "Vinodolski zakonik" i drugo). Važno je da je u okviru znanstvenih interesa V. Jagića bio ukrajinski jezik. Pitanja fonetike i morfologije ukrajinskog jezika Jagić je temeljito istražio u recenziji na rad Pavla Žiteckog "Нарис звукової історії малоруського нареччя" (Nacrt iz historije glasova maloruskog narječja.) Odnosi V. Jagića i ukrajinskih slavista s kraja 19. i početka 20. stoljeća lijep su primjer uzajamnog poštovanja i podrške poznatih znanstvenika, koji su plodno surađivali, dajući svaki svoj doprinos svjetskoj filološkoj znanosti.

▼ Širinu znanstvenih interesa profesorica Vasiljeva pokazala je predavanjem O ukrajinskoj književnosti za djecu i mlade pa nas je zanimalo koji je žanr autorske i narodne bajke osobito poticajan za znanstveno istraživanje te može li usmjeriti komparativni pogled prema hrvatskoj književnosti za djecu i mlade.

- Posebnu pozornost obratila sam na žanr božićne bajke koji je popularan i u ukrajinskoj i u hrvatskoj književnosti. Božićna bajka (blagdanska priča) donedavno je bila jedna od zabranjenih tema u ukrajinskoj književnosti općenito, a posebno u dječjoj književnosti. Proučavanje ovog žanrovskog oblika također nije bio predmet ukrajinskog književnog diskursa. U izdavanju dječjih knjiga sovjetskog doba, djela s religioznim temama bila su strogo zabranjena i podvrgnuta pomnoj cenzuri. No ovaj se žanr razvijao u dijaspori. Zahvaljujući tome, tradicija ukrajinske božićne bajke ne samo da nije prekinuta, već se umnožila novim temama. Posljednjih godina ovaj oblik postao je silno popularan u neovisnoj Ukrajini. Prije svega zanimljiva je dječja priča *Božićni pauk*, božićna bajka koju je za mlade čitatelje napisao Ivan Malkovič, poznati ukrajinski pje-

snik i izdavač dječje književnosti. Ova božićna priča oživljava u modernoj ukrajinskoj dječjoj književnosti zaboravljenu tradiciju svečanog misterija, božićne bajke. *Božićni pauk* pravi je primjer povezanosti generacija u ukrajinskoj obitelji i očuvanja obiteljskih tradicija jer djed priča božićnu priču, njegov unuk je sluša, a mnogo godina poslije prepričava je svome sinu. Posebno ističem tri bajke istoga naslova - *Božićna bajka* Ivana Kernickog, Zoje Višgorodske te hrvatske književnice Nade Iveljić. Neki motivi bajke Nade Iveljić rezoniraju s *Božićnom pričom* Zoje Višgorodske. Obje priče govore o ratom razorenim selima; ukrajinska bajka opisuje događaje iz Drugoga svjetskog rata, a djelo hrvatske književnice opisuje događaje iz Domovinskoga rata u Hrvatskoj '90-ih godina 20. stoljeća. Interpretirajući pojedine motive iz triju bajki, možemo govoriti o trajnoj realizaciji tog žanrovskog oblika koji je postao osnovom u stvaralaštvu različitih generacija dječjih književnika u Ukrajini i Hrvatskoj. Studentima ćemo predstaviti i prijevod "Božićne bajke" Nade Iveljić na ukrajinski jezik (prevoditeljice su studentice kroatistike IV. godine iz Lavova), a o ilustracijama će govoriti autorica, studentica II. godine ukrajinstike i kroatistike s lavovskoga sveučilišta Ivana Franka, trenutno na Filozofskom fakultetu u Osijeku, Anastasia Odnorih.

▼ Profesorica Vasiljeva obradila je i temu standardizacije slavenskih jezika i razvoja ortografskih normi u onomastici pa smo ju zamolili da nam približi aktualnost te teme.

- Problem standardizacije jezika tema je koja je temeljito razrađena u hrvatskom jezikoslovlju i posebno je aktualna u vezi s promjenom jezične situacije na slavenskim prostorima na početku 90-ih godina. Vlastita imena pružaju bogate informacije ne samo o svome podrijetlu, već i o jeziku i kulturi naroda kojemu pripadaju. U određenih naroda vlastita imena mogu upućivati i na kulturu, vjersku i nacionalnu pripad-

nost njegovih govornika. Prema mišljenju nekih jezikoslovaca osobna imena ne pripadaju jeziku i nisu objekt njegova funkcioniranja, nego su posebna izvanjezična činjenica. S obzirom na to jezični je status onima (to se posebice odnosi na osobna imena i prezimena) prilično proturječan: oni istodobno i jesu i nisu jezične činjenice. Ovo je opravdano samo djelomično, budući da se odnose na grafijski (u određenoj mjeri prozodijski) oblik osobnih imena (i nekih drugih onima) u nominativu. Čim taj naziv uđe u sintagmatske odnose, on postaje ista jezična činjenica, kao i bilo koja druga jezična jedinica te podliježe zakonitostima jezičnog sustava (doduše, u manjoj mjeri) i jezičnog standarda (u većoj mjeri). Osobna imena sklanjaju se prema određenim modelima (uzorcima) deklinacije koji su primjenjivi u morfološkom sustavu jezika. Onimi u pravilu podliježu različitim kriterijima ili kombinaciji kriterija koji se primjenjuju u razradi ili modifikaciji pravopisnih pravila određenoga jezika ili njegova gramatičkog normiranja. Standardizirajući onime, moramo uzeti u obzir unutarnje mogućnosti svakoga jezika u njegovu povijesnom razvoju, kao i njegove sustavne i strukturalne posebnosti. S obzirom na promjene jezičnih situacija na slavenskim područjima pitanje onima i dalje je predmet interesa akademске zajednice. Promjena je uvjetovana izvanjezičnim čimbenicima, tj. u znatnoj mjeri je povezana s nestankom višenacionalnih država na zemljopisnoj karti i težnjom za stvaranjem mononacionalnih država, što je dovelo do određenih reinterpretacija općih gledišta na standardizaciju slavenskih jezika, među ostalim, i na standardizaciju onima. U velikom spektru mogućnosti normiranja domaćih i posuđenih onima u hrvatskome jeziku, namjera je posebno istaknuti pitanje standardizacije ukrajinskih, s kratkim osvrtom i na druge slavenske jezike.

▼ Najneposredniji praktični kontakt lavovskoga Odsjeka za slavistiku s hrvatskim jezikom ostvaren je kroz rad na rječnicima i nastavnom udžbeniku, što je bila još jedna od tema predavanja profesorice Vasiljeve o čemu nas je također pobliže izvijestila.

- Predavanje na temu *Rječnici i udžbenici u nastavi jezika* usustavilo je rezultate višegodišnjeg iskustva u nastavnome radu na Odsjeku za slavistiku koje je povezano s poučavanjem hrvatskog jezika. Na temelju permenitoga istraživačkoga rada stvoren je algoritam nastave uz

korištenje nastavnih sredstava kao što su udžbenik i priručnik *Hrvatski jezik* (Lj. Vasiljeva, D. Pešorda 2007a, Lj. Vasiljeva, D. Pešorda 2007b) i *Ukrajinsko-hrvatski tematski rječnik* (Vasiljeva, Sokil, Tkačuk 2016). Naglasak je stavljen na proučavanje leksičke razine leksika, na rječnike koji su namijenjeni korištenju u nastavi i pripadaju skupini sredstava koja se mogu najprikladnije implementirati s komunikacijskim metodama za proučavanje stranog jezika. Oni pružaju mogućnost kombiniranja rada na konverzaciji i rada na gramatičkom sustavu jezika. Specifičnost tih rječnika može osigurati koegzistenciju sustavnog opisivanja posebnog jezičnog (leksičkog) sustava ili njegovih fragmenata s orijentacijom na vježbanje različitih vrsta govornih aktivnosti: *receptivnih* (primanje informacije), *produktivnih* (govorenje, pisanje), *receptivno-produktivnih* (komunikacija).

▼ Nizom predavanja pod zajedničkim naslovom Ukrajinsko-hrvatske kulturne veze profesorica Ljudmila Vasiljeva zaokružila je ovogodišnje gostovanje na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost osječkoga Filozofskog fakulteta, a nama ih je ukratko predstavila.

- Predavanje *Ukrajinsko-hrvatske kulturne veze* sastojalo se od nekoliko segmenata: *tragovi Hrvata na terenima Ukrajine; zajedničke crte u kulturnom razvoju u prošlosti; kulturni i znanstveni kontakti u 19. stoljeću; književne i kulturne veze u 20. i 21. stoljeću, suvremeni jezikoslovni radovi, kroatistika u Ukrajini*. Kulturne veze između Hrvatske i Ukrajine možemo pratiti od 14. do 15. stoljeća, međutim još dugo vremena, sve do početka 19. stoljeća, veze između Ukrajine i Hrvatske neće imati sustavan karakter. Riječ je o manje-više slučajnim i sporadičnim pojavama, prvim začecima književne, kulturne i znanstvene razmjene. U Ukrajini se tek u drugoj polovini 19. stoljeća uočava veći interes za povijest hrvatske kulture. Posebno se javljaju radovi o pojedinim samostalnim djelovima književnosti kao što su dalmatinska i dubrovačka književnost čiji procvat, poznato je, traje od 15. do 18. stoljeća. Valja istaknuti i poticajne radove profesora slavenske filologije u Njizinu V. V. Kočanovskog (1853. - 1901.) *Hrvatski ljetopisi 15. - 16. stoljeća, Neobjavljeni dubrovački pjesnik Marin Gleđević, Ep 'Osman' dubrovačkog pjesnika Ivana Gundulića prema vatican-skom spisu* i dr.

▼ Zaključno je profesorica Ljudmila Vasiljeva uputila na važnu ulogu kroatističkih studija u Ukrajini, ali i gostujućih predavanja kao poticajnog oblika međunarodne razmjene znanstvenih i nastavnih ideja.

- U neovisnoj Ukrajini većina događanja u suvremenoj ukrajinskoj kroatistici potaknuta je izravno ili neizravno uspostavom i djelovanjem kroatističkih studija na sveučilištima u Lavovu i Kijevu te uspostavom i djelovanjem lektorata hrvatskoga jezika pri tim studijima. Predavanja gostujućih profesora poseban su i poticajan oblik komunikacije između dvaju naroda, ali i mogućnost da se studenti i mladi kolege zainteresiraju za istraživanja tema koje su od zajedničkog interesa za obje kulture.

TEMA BROJA

Međunarodne konferencije i znanstveno-stručni skupovi na Sveučilištu u Osijeku

Održan treći međunarodni znanstveno-stručni skup „FOOD INDUSTRY BY-PRODUCTS”

U Auli Rektorata Sveučilišta u Osijeku 29. kolovoza 2022. godine održan je 3. međunarodni znanstveno-stručni skup FOOD INDUSTRY BY-PRODUCTS u organizaciji Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademije tehničkih znanosti Hrvatske (HATZ), Udruženja za nutricionizam i dijetetiku (BiH), Društva kemičara i tehnologa Osijek, European Hygienic Engineering & Design Group

- EHEDG (Njemačka) i Hrvatske zaklade za znanost. Skup je održan uz pokroviteljstvo Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Hrvatske gospodarske komore, Osječko-baranjske županije i Grada Osijeka, a skup su podržali i brojni sponzori: Hrvatska zaklada za znanost, Podravka d. d., Hrvatska gospodarska komora, AlphaChrom d. o. o., Kefo d. o. o., Hrvatski

veterinarski institut, Labena d. o. o., Poljoprivredni institut Osijek, Studio HS Internet d. o. o., Veleučilište u Požegi, Prvo Hrvatsko pivo 1664. d. o. o. i Kraš d. d. Cilj skupa bio je uputiti upravo na problematiku nastanka, zbrinjavanja i iskoristenja nusproizvoda prehrambene industrije kroz interdisciplinarni pristup o čemu su na skupu govorili i predstavnici akademske zajednice, ali i industrije predstavljajući svoja istraživanja i iskustva,

ali i iznoseći najnovije spoznaje u svijetu na temu skupa. Ukupno 113 autora iz deset zemalja (Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Mađarska, Norveška, Poljska, Portugal, Slovenija, Srbija, Španjolska, USA) predstavilo je svoje radove na temu obrade različitih nusproizvoda prehrambene i srodnih industrija u obliku triju plenarnih predavanja, pet pozvanih predavanja, devet usmenih priopćenja i 15 posterskih priopćenja.

Međunarodni znanstveno-stručni skup 19. Ružičkini dani „Danas znanost - sutra industrija”, 21. - 23. rujna 2022., Vukovar

Antun JOZINOVIC

Tradicionalno, u sjećanje na istaknutog hrvatskog znanstvenika i nobelovca Leopolda (Lavoslava) Ružičku, **od 21. do 23. rujna 2022. u Vukovaru** održan je međunarodni znanstveno-stručni skup **19. Ružičkini dani „Danas znanost - sutra industrija”**. Skup se održava od 1978. u spomen na istaknutog hrvatskog znanstvenika i nobelovca Leopolda (Lavoslava) Ružičku, u njegovu rodnom gradu, u cilju promicanja izvrsnosti u znanstvenim i stručnim istraživanjima te s naglaskom na primjenu najnovijih znanstvenih rezultata i stručnih dostignuća. Tako je prije 12 godina, na 13. Ružičkinim danima, osvanuo i prepoznatljivi slogan „Danas znanost - sutra industrija”. Skup je ujedno i prigoda za susrete, razmjenu mišljenja i iskustava te uspostavu suradnje među su-

dionicima s visokih učilišta, instituta i područja gospodarstva. Skup su organizirali *Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (PTFOS)*, *Hrvatsko društvo kemijskih inženjera i tehnologa (HDKI)*, *European Chemical Society (EuChemS)* i *European Hygienic Engineering and Design Group (EHEDG)*. I ovaj put pokrovitelj Skupa bila je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti - Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti, a podršku održavanju Skupa dali su i Agencija za odgoj i obrazovanje, Akademija tehničkih znanosti Hrvatske, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatski dom Vukovar, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Sveučilište u Zagrebu, Veleučilište Lavoslava Ružička u Vukovaru, Veleučilište u Požegi i Vukovarsko-

srijemska županija. Važno je spomenuti da su održavanju 19. Ružičkinih dana pomogle i brojne ustanove i tvrtke koje su, bez ustezanja, pristale biti sponzorima i donatorima Skupa i kojima, ovim putem, još jedanput srdačno zahvaljujemo. Svi oni prepoznali su vrijedan rad i trud utemeljitelja i kasnijih organizatora da se, upravo u rodnom gradu nobelovca Ružičke, u Vukovaru, nastavi tradicija starija od 40 godina te podrže ciljevi jasno iskazani kroz slogan Skupa. Sponzori i donatori, koji su, kako financijski, uslugama i proizvodima tako i kao izlagači, potpomogli skup bili su: INA - Industrija nafte d. d., Zagreb, Pliva Hrvatska d. o. o., Zagreb, Selvita d. o. o., Zagreb, Sigma d. o. o., Vojvodina, Srbija, JGL d. d., Rijeka, Key Project d. o. o., Zagreb, Kefo d. o. o., Sisak, Labena d. o. o., Ljubljana, Slovenija, Mettler Toledo d. o. o., Zagreb, Osječka pivovara d. d., Osijek, Ru-ve d. o. o., Sveta Nedelja, Shimadzu d.

o. o., Zagreb, Studio HS internet d. o. o., Osijek, Xellia d. o. o., Zagreb, Agroproteinka d. d., Zagreb, Alphachrom d. o. o., Zagreb, AnAs d. o. o., Zagreb, Aparatura d. o. o., Zagreb, Bia d. o. o., Ljubljana, Slovenija, Borovo d. d., Vukovar, Croatia Osiguranje d. d., Zagreb, Hrvatska gospodarska komora, Zagreb, Kandit d. d., Osijek, Kemolab d. o. o., Zagreb, Kobis d. o. o., Zagreb, KRAŠ prehrambena industrija d. d., Zagreb, Labtim d. o. o., Ljubljana, Slovenija, LKB d. o. o., Zagreb, Medic d. o. o., Zagreb, Saponia d. d., Osijek, Turistička zajednica Grada Vukovara i Veleučilište u Požegi. Članovi Znanstveno-organizacijskog odbora Skupa bili su: Jurislav Babić (predsjednik), Tomislav Bolanča (dopredsjednik), Vesna Očelić Bulatović (dopredsjednica), Ivana Lauš (tajnica), Dajana Kučić Grgić (tajnica), Đurđica Ačkar, Daniela Čačić Kenjerić, Ljubica Glavaš Obrovac, Ivan Hubalek, Stela Jokić, Olgica Martinis, Ivanka

Miličić, Maja Molnar, Ana Mornar-Turk, Drago Šubarić, Artur Gryszkin (Poljska), Anita Ivanović (Bosna i Hercegovina), Yusuf Konca (Turska), Marta Lores (Španjolska), Biljana Pajin (Srbija), Miroslav Slouf (Češka), Mojca Škerget (Slovenija). Rad Skupa odvijao se kroz plenarnu i pozvana predavanja, usmena i posterska priopćenja kao i sponzorirana predavanja gospodarskih subjekata. Skup su pratili i brojne druge aktivnosti, od predstavljanja opreme i uređaja do različitih društvenih događanja. Na Skupu je ukupno **održano pet plenarnih, četiri pozvana, 14 sekcijskih i dva sponzorska predavanja te 131 postersko priopćenje** s više od **600 autora iz 18 država**: Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Slovenije, Austrije, Njemačke, Nizozemske, Švicarske, Švedske, Poljske, Češke, Italije, Mađarske, Belgije, UK, Poljske, Srbije, Francuske i USA. U sekciji Kemijska analiza i sinteza održano je 39 posterskih priopće-

nja, 26 u sekciji Kemijsko i biokemijsko inženjerstvo, 21 u sekciji Prehrambena tehnologija i biotehnologija, 17 u sekciji Medicinska kemija i farmacija, tri u sekciji Kemija u poljoprivredi i šumarstvu i 25 u sekciji Zaštita okoliša. Sva posterska priopćenja mogu se pogledati i na web stranici Skupa: <http://www.ruzickadays.eu/posteri.html>. Važno je istaknuti i to da se od 2008., u okviru Ružičkinih dana, održava i **Susret mladih kemičara** u sklopu kojeg učenici srednjih škola iz Republike Hrvatske i susjednih država predstavljaju svoje radove iz područja kemije. Na ovogodišnjem, **8. Susretu mladih kemičara**, održano je 12 izlaganja. Sudjelovale su škole iz Vukovara, Karlovca, Valpova, Varaždina, Osijeka i Žepča u Bosni i Hercegovini. 19. Ružičkini dani bili su i značajno medijski popraćeni - od nacionalnih i lokalnih televizija do mnogobrojnih novina i mrežnih portala.

Prof. dr. sc. Jurislav Babić, predsjednik Znanstveno-organizacijskog odbora Skupa

Prof. dr. sc. Vlado Guberac, rektor Sveučilišta u Osijeku

Professor Peter Chen, Laboratory of Organic Chemistry, ETH Zurich

Toni PODMANICKI

Više od 500 sudionika i 65 predavanja obilježilo je 13. po redu KulenDayz. Od 2. do 4. rujna 2022. godine održala se najveća regionalna IT konferencija u organizaciji MS Community, udruge Osijek Software City, udruge PMI Hrvatska te kao partnera Grada Osijeka, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera i Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku. U tri dana konferencije obuhvaćen je zanimljiv program za sve ljubitelje IT industrije, ali i za one najmlađe. Pokriven su teme iz naprednog programiranja, baza podataka, IT Pro, web tehnologije, dizajna, projektnog menadžmenta, razvoja igara i otvoreni dio čija se predavanja oblikuju na mjestu događaja. Na otvaranju konferencije dekanica Akademije za umjetnost i kulturu prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić sudionicima je

KulenDayz

najveća regionalna IT konferencija

poželjela uspjeh i izrazila želju za nastavkom suradnje s IT sektorom kao i spremnost da kroz različite oblike cjeloživotnog učenja Akademija doprinese edukaciji kadra koji nedostaje. S tim se složio i direktor konferencije Bernard Katić te zahvalio na izvršnoj suradnji sa Sveučilištem, potvrđujući potrebu za obrazovanim djelatnicima bez kojih rast te važne gospodarske grane nije moguć. Kako bi što više studenata imalo mogućnost sudjelovanja na konferenciji, osiguran im je besplatan ulaz na sva predavanja, a dio studenata uključen je u tim koji volonterski pomaže u organizaciji. Posebnost su konferencije radionice namijenjene djeci dobi od 7 do 15 godina kako bi osnažili svoje vještine s računalima, komunikacijom i radu u timu. Teme su bile Scratch, HTML i izrada jednostavnih igrica. Konferencija neobičnog naziva uz edukaciju ima za cilj i povezati dionike te im omogućiti da kroz neformalne oblike druženja i zabavnih aktivnosti jačaju svoje veze, ali i da uživaju u ponudi naše regije. Tako se dio radionica i predavanja i ove godine održao na području Parka prirode Kopački rit i Etno sela Kopačevo, a nedjeljno opuštanje i team building u Tikvešu uz obilazak novoootvorenog muzeja.

STANDARDNI I NESTANDARDNI IDIOMI

- međunarodni znanstveni skup na FFOS-u

Ana MIKIĆ ČOLIĆ

Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku znanstveno je i stručno društvo čiji je cilj promicanje znanstvenih i stručnih dostignuća u području primijenjene lingvistike i lingvističke struke te organiziranje i okupljanje stručnjaka koji se bave pitanjima primijenjene lingvistike. U listopadu 2020. predsjedanje Društvom preuzeo je njegov osječki regionalni aktiv na čelu s izv. prof. dr. sc. Anom Mikić Čolić kao predsjedni-

com Društva i izv. prof. dr. sc. Majom Glušac kao tajnicom. S predsjedanjem Društva osječki je regionalni aktiv, u suorganizaciji s Filozofskim fakultetom Osijek, preuzeo i organizaciju godišnjeg međunarodnog znanstvenog skupa Društva koji se ove godine, od 9. do 11. lipnja na Filozofskom fakultetu Osijek, održao **trideset i šesti put**. U okolnostima globalne krize standardnih idioma, Organizacijski odbor s predsjednicom izv. prof. dr. sc. Anom Mikić Čolić i tajnicom izv. prof. dr. sc. Majom Glušac odlučio je ovogodišnji skup Hrvatskog društva za primijenjenu lin-

gvisliku posvetiti *standardnim i nestandardnim idiomima* sa željom da se izlaganjima potakne argumentirana rasprava o statusu organskih i neorganskih idioma, odnosu preskripcije i preskriptivizma, odnosu vladanja jezikom i našeg stava prema jeziku. Da je tema itekako aktualna i inspirativna pokazuje veliko zanimanje jezikoslovaca za skup pa je brojem prijavljenih izlaganja i sudionika premašen prošlogodišnji "postpandemijski" skup. Aktualna i zanimljiva tema i Filozofski fakultet Osijek u lingvističkim krugovima na glas kao izvrstan domaćin privukli su čak 74 prijav-

ljena izlaganja, četiri plenarna izlaganja i 140 sudionika sa svih hrvatskih sveučilišta te iz Austrije, Njemačke, Bosne i Hercegovine i Nizozemske. U okviru skupa organiziran je 8. lipnja i pretkonferencijski dan za doktorande i poslijedoktorande s temom *Izazovi suvremenog znanstvenoistraživačkog rada*. Taj je događaj okupio čak 27 sudionika sa sveučilišta u Osijeku, Zagrebu i Rijeci. Radovi izloženi na skupu bit će objavljeni u dvama zbornicima - domaćega i inozemnoga izdavača. Supokrovitelj je skupa bilo Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

TEMA BROJA

Međunarodne konferencije i znanstveno-stručni skupovi na Sveučilištu u Osijeku

NA FERIT-u ODRŽAN ZNANSTVENI SKUP „PRIMJENA NOVIH TEHNOLOGIJA U PROIZVODNJI VINA”

ESIA

Expertni sustav za inteligentnu agrikulturu

Snježana RIMAC-DRLJE

U okviru projekta „Razvoj ekspertnog sustava za upravljanje proizvodnjom i preradom prehrambenih proizvoda” - ESIA (Ekspertni sustav za Inteligentnu Agrikulturu), KK. 01.1.1.07.0036, financiranog iz Europskog fonda za regionalni razvoj, na Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek (FERIT) organiziran je znanstveni skup „Primjena novih tehnologija u proizvodnji vina”. Skup je održan u petak, 2. rujna 2022., a okupio je na jednom mjestu vinare iz istočne Hrvatske i znanstvenike koji se bave različitim aspektima proizvodnje vina u cilju unaprjeđenja međusektorske i interdisciplinarnе suradnje različitih dionika.

Svoja su istraživanja na skupu predstavili znanstvenici s FERIT-a, Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, Medicinskog fakulteta Osijek, Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek i Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH). Prof. dr. sc. Snježana Rimac-Drlje, voditeljica projekta ESIA, predstavila je dosadašnje rezultate projekta, a Biljana Gaća i Marin Gaće iz tvrtke Gauss d. o. o., tvrtke partnera na projektu, predstavili su *Web platformu za vinare*, napravljenu u okviru projekta, koja je vinarima, sudionicima skupa, bila ponuđena na besplatno korištenje. Izv. prof. dr. sc. Mato Drenjančević, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, održao je predavanje na temu *Utjecaj trajanja maceracije na neke kemijske odlike vina sorte Graševina*, a dr. sc. Ivana Ivić, Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek,

predavanje na temu *Analiza fizikalno-kemijskog sastava mošta i vina primjenom standardnih i suvremenih instrumentalnih tehnika*. Istraživanja na temu *Doprinos izotopnih analiza hrvatskih vina diferencijaciji vinogradarskih zona RH* predstavila je dr. sc. Ivana Vladimira Petric iz Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu.

Skup je završio predavljanjem projekta *„IoT-polje: Ekosustav umreženih uređaja i usluga za Internet stvari s primjenom u poljoprivredi”* čije je rezultate iznio izv. prof. dr. sc. Krešimir Grgić, FERIT. Sudionici su skupa zaključili da je potrebna bolja suradnja između znanstvene zajednice, IT tvrtki i proizvođača prehrambenih proizvoda, kao što su vinogardari i vinari, kako bismo uspješno iskoristili nove tehnologije poput interneta stvari (IoT), naprednih komunikacijskih sustava, suvremenih senzora i umjetne inteligencije za povećanje kvalitete i kvantitete proizvedene hrane i prilagođavanje proizvodnje klimatskim promjenama. Ovaj je skup tomu svakako doprinio i otvorio vrata za neke nove suradnje.

ODRŽAN ZNANSTVENI SKUP NA FILOZOFSKOM FAKULTETU OSIJEK

„Breaking Stereotypes in American Popular Culture”

Dekan pozdravlja posjetitelje skupa

Plenarna govornica prof. dr. sc. Kamilla Elliot

Ljubica MATEK

Na Filozofskom fakultetu Osijek od 9. do 10. rujna 2022. održan je znanstveni skup **Breaking Stereotypes in American Popular Culture**. Radilo se o jubilarnoj, desetoj, godišnjoj znanstvenoj radionici Hrvatskog udruženja za američke studije (HUAmS) koje okuplja sveučilišne nastavnike i znanstvenike izvan sveučilišta radi znanstvenog i stručnog istraživanja američke književnosti, kulture i društva. Ovogodišnja se radionica održala u suradnji s Centrom za popularnu kulturu te Centrom za sjevernoameričke studije Filozofskog fakulteta Osijek, promovirajući znanstveno-istraživačku djelatnost ovih centara te potvrđujući njihovu uspješnu suradnju s HUAmS-om. U nekoliko godina od svojega osnutka, Centar za popularnu kulturu i Centar za sjevernoameričke studije uspjeli su kroz članstvo u Centrima povezati niz znanstvenika iz Hrvatske i svijeta što je rezultiralo različitim oblicima suradnje, pa tako i dotičnim skupom.

Na skupu je sudjelovalo tridesetak mladih, ali i iskusnih znanstvenika iz Europe i SAD-a koji se u svojem znanstveno-istraživačkom radu bave pitanjima američke književnosti, filma, glazbe, video igara i općenito popularne kulture. Ovogodišnja tema skupa, dokidanje stereotipa u američkoj popularnoj kulturi, zanimljiva je iz dvaju aspekata. S jedne strane, u kontekstu globalne kulture koja nastaje i omogu-

ćena je masovnim medijima te digitalnim tehnologijama, razumijevanje postupka stereotipizacije drugih, a posebice načina dokidanja takvih stereotipa, nužan je preduvjet za međusobno razumijevanje, komunikaciju i suradnju. S druge strane, američka popularna kultura iznimno je utjecajna te je od 60-ih godina prošloga stoljeća naovamo možda i naj-snažnije utjecala na hrvatsku popularnu kulturu. Zato je potrebno i vrijedno proučavati zašto i na koje načine američka popularna kultura promovira ili dokida različite stereotipe svojim prikazima različitih skupina, primjerice, slabovidnih i slijepih ljudi, ljudi s poremećajima mentalnog zdravlja te prikazima nasilja, seksualnosti i sličnih tema, ali i kako se to odražava na konzumente takvih kulturnih proizvoda. Plenarno predavanje održala je profesorica Kamilla Elliott sa Sveučilišta u Lancasteru (Ujedinjeno Kraljevstvo). Profesorica Elliott na Filozofskom fakultetu Osijek već je gostovala 2017. godine kada je u organizaciji Odsjeka za engleski jezik i književnost održana prva međunarodna konferencija o adaptacijskim studijama u Hrvatskoj. Tijekom skupa održana je i izborna skupština HUAmS-a na kojoj je prof. dr. sc. Sanja Runtić s Odsjeka za engleski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Osijek izabrana za predsjednicu, a Valentina Markasović, doktorandica na poslijediplomskom studiju Književnost i kulturni identitet na Filozofskom fakultetu Osijek, za tajnicu Udruženja.

Treću godinu zaredom FAZOS je domaćin studentima i nastavnicima iz srednje i jugoistočne Europe

CEEPUS međunarodna ljetna škola „Tradicionalno slavonsko selo“

Monika TKALEC KOJIĆ, Ivana VARGA, Dario ILJKIĆ, Daniel HAMAN

Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek već treću godinu zaredom organizirao je međunarodnu ljetnu školu u trajanju od 4. do 8. srpnja 2022. godine, ovaj put pod nazivom: **Tradicionalno slavonsko selo** (Traditional Slavonian countryside).

Međunarodna ljetna škola organizirana je putem programa mobilnosti CEEPUS, a Fakultet je imao priliku ugostiti deset nastavnika i studenata iz četiri partnerske ustanove: Sveučilišta prirodnih resursa i životnih znanosti iz Beča u Austriji, Sveučilišta u Ostravi u Češkoj, Banatskog sveučilišta poljoprivrednih znanosti i veterinarske medicine "Kralj Mihael I. Rumunjski" iz Temišvara u Rumunjskoj te Sveučilišta u Kragujevcu u Srbiji.

Studenti i nastavnici imali su priliku upoznati se s radom Fakulteta i Sveučilišta, obići pokušaj i naučiti nešto o važnosti tradicionalnog slavonskog sela u poljoprivrednoj proizvodnji Slavonije. U sklopu ljetne škole imali su priliku obići i parkove prirode Papuk i Kopački rit te se upoznati s poljoprivrednim potencijalima Baranje.

Vesna BJEDOV, Ana KURTOVIĆ

U okviru projekta VirtuOs – uspostava regionalnog centra kompetentnosti u sektoru turizma i ugostiteljstva, Filozofski je fakultet, kao partner na projektu, pridonio razvojem programa namijenjenih osnaživanju metodičkih i psiholoških kompetencija nastavnika, strukovnih učitelja i mentora. Program **Metodičko kreiranje nastave ugostiteljsko-turističke struke** osmislila je i izradila izv. prof. dr. sc. Vesna Bjedov i provodit će ga na Filozofskom fakultetu u Osijeku i u Obrtničkoj školi u Požegi. Ciljevi su programa: Jačanje i usavršavanje metodičke kompetencije na razini primjene ugostiteljsko-turističke struke; razložiti nastavu usmjerenu na učenika u kontekstu socijalnih oblika rada, učinkovitih metoda učenja u strukovnoj nastavi te metodičkih postupaka kojima se potiče i promiče kreativnost, kritičko mišljenje te zanimljivost nastave i opisati progresivnu ulogu nastavnika u suvremenoj nastavi ugostiteljsko-turističke struke, važnost kreativnih poučavateljskih potencijala te njegove uloge re-

torički pedagoškog autoriteta. Sadržaj je programa oblikovan u deset tema koje obuhvaćaju različite metodičke aspekte nastave ugostiteljsko-turističke struke od planiranja do vrednovanja. Osobit naglasak bit će na promjeni perspektive iz: *Što ću sutra raditi?* prema: *Što će moji učenici sutra učiti, postići, ostvariti?*, zatim na metodama učenja u strukovnoj nastavi, učenikovo i nastavnikovo kreativnosti te metodičkoj pripremi za nastavni sat. Po završetku ovoga programa očekuje se da će nastavnici unaprijediti svoju metodičku kompetenciju te sigurnije pristupiti planiranju nastave primjenjujući različite metode i metodičke postupke kojima se potiče učenikova kreativnost, kritičnost i zanimljivost nastave. Također se očekuje da će nastavnici još snažnije usmjeravati učenje u nastavi primjenom socijalnih oblika rada kojima se ostvaruje učenikova interakcija. Stručno će se usavršavanje održavati tijekom rujna i listopada 2022. Program razvoja psiholoških kompetencija osmislile su i izradile izv. prof. dr. sc. Ana Kurtović, doc. dr. sc. Ana Babić Čikeš, doc. dr. sc. Gabrijele Vrdoljak i doc. dr. sc. Valerija Križanić.

Program razvoja psiholoških kompetencija obrazovnih djelatnika bazira se na principima socijalnog i emocionalnog učenja. To je proces kroz koji djeca i odrasli stječu i primjenjuju znanja, stavove i vještine koje su potrebne za razumijevanje i upravljanje vlastitim emocijama i ponašanjem, postavljanje i postizanje pozitivnih ciljeva, uspostavljanje i održavanje kvalitetnih socijalnih odnosa, donošenje dobrih odluka i druge aspekte zdravog i prilagođenog funkcioniranja djece i odraslih. Program je usmjerena na razvoj znanja i vještina polaznika za provođenje principa socijalnog i emocionalnog učenja u redovnoj nastavi, koje, između ostalog, uključuju osnaživanje samopoštovanja i samopouzdanja, socijalnih vještina i suočavanja sa stresom, poticanje regulacije emocija i ponašanja, razumijevanje emocija i potreba učenika, pozitivna komunikacija i disciplina te poticanje razvoja otpornosti učenika. Od listopada do prosinca 2021. godine, prva skupina nastavnika završila je program razvoja psiholoških kompetencija u trajanju od 60 sati, a u 2023. godini planirano je da druga skupina nastavnika završi isti program.

PRIMJENA PREDMETNIH KURIKULUMA U NASTAVNOJ PRAKSI

Renata JUKIĆ, Vesna BJEDOV

Centar za didaktičko-metodička istraživanja (CEDIM) organizirao je predstavljanje Centra i panel-raspravu na temu **Primjena predmetnih kurikuluma u nastavnoj praksi** na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Sudionici toga događaja bili su sveučilišni nastavnici didaktike i metodike, viši savjetnici i nastavnici praktičari koji su o ovoj temi raspravljali iz različitih perspektiva: od ishoda učenja kao kompetencija s uskim fokusom, zatim sadržaja učenja i njihovoga metodičkog posredovanja u nastavi, integriranja međupredmetnih tema pa sve do ostvarivanja različitih mogućnosti procesa vrednovanja. Tijekom rasprave panelisti su stručno elaborirali navedene aspekte teme, razmjenjivali znanja i iskustva te navodili primjere aktivnosti i zadataka koje primjenjuju u svojoj nastavi.

Nakon uvodnih pozdravnih riječi voditeljice Centra za didaktičko-metodička istraživanja izv. prof. dr. sc. Vesne Bjedov, nazočnima su se obratile izv. prof. dr. sc. Sanja Jukić, prodekanica za nastavu i studente, i doc. dr. sc. Stephanie Jug, prodekanica za znanost i međunarodnu suradnju. Zamjenica dekana, prodekanica Jukić, pozdravila je sve nazočne uime dekana i zaželjela uspješan rad. Nakon pozdravnih riječi, prodekanica Jug pohvalila je takav susret te naglasila njegovu važnost kao doprinos povezivanju znanosti i prakse.

Voditeljica CEDIMA, izv. prof. dr. sc. Vesna Bjedov, najavila je temu susreta koja će u prvome dijelu obuhvatiti upoznavanje nazočnih s Centrom za didaktičko-metodička istraživanja, njegovim osnutkom, misijom, vizijom, ciljevima te povjerenstvom, a u drugome dijelu bit će održana panel-rasprava. Nakon predstavljanja Centra uslijedila je panel-rasprava koja je zamišljena kao niz kraćih izlaganja te konstruktivan razgovor i razmjena iskustava među visokoškolskim nastavnicima – didaktičarima i metodičarima, osnovnoškolskim i srednjoškolskim nastavnicima te višim savjetnicima Agencije za odgoj i obrazovanje. Na samom početku rasprave predstavila se izv. prof. dr. sc. Jasna Šulentić Begić s Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku koja je problematizirala pitanje kompetencija u kurikulumima Glazbene kulture/Glazbene umjetnosti, posebice distinkcije između glazbenoga znanja i znanja o glazbi te na-

glasila važnost slušanja glazbe u nastavi. Njezino je izlaganje tematski povezala Ivana Pušić, mag. mus., učiteljica glazbene kulture, koja je konkretizirala primjenu predmetnih kurikuluma u nastavi Glazbene kulture te se kritički osvrnula na ciljeve i domene svojim osobnim iskustvima iz prakse. Vlatka Benkić Brkić, učiteljica razredne nastave u OŠ Frana Krste Frankopana, problematizirala je poteškoće s kojima se susreće u primjeni predmetnih kurikuluma s naglaskom na razine usvojenosti nastavnih sadržaja. Također je primijetila neusklađenost kurikuluma s poteškoćama u deficitu pažnje i otklonima pažnje koje primjećuje kod današnje djece. Izlaganje je završila zaključkom da se promjene ne događaju s pojavom kurikuluma, nego u učionici u interakciji s razredom. Njezino je izlaganje izazvalo raspravu svih prisutnih. Rasprava se nastavila izlaganjem doc. dr. sc. Irene Labak s Odjela za biologiju. Doc. La-

bak izložila je svoja iskustva primjene predmetnog kurikuluma u sveučilišnoj nastavi i naglasila važnost stjecanja nastavnčkih kompetencija u pedagoško-didaktičko-metodičkim kolegijima koje pohađaju studenti nastavničkih studija. Doroteja Damjanović Horvat, učiteljica biologije i kemije, autorica više kurikulumskih dokumenata, nadovezala se na prethodno izlaganje o vrednovanju i važnosti učinkovite povratne informacije. Amanda Glavaš, asistentica na FFOS-u, izložila je svoja iskustva primjene predmetnih kurikuluma u nastavi kolegija Vrednovanje u odgoju i obrazovanju te ih povezala s vlastitim iskustvima rada u srednjoj školi. Valentina Hrastinski, prof. matematike, zaokružila je izlaganje iskustvima iz prakse rada u strukovnoj školi. S Odsjeka za filozofiju FFOS-a predstavila se doc. dr. sc. Darija Rupčić Kelam koja je prisutne upoznala s izazovima nastave filozofije, a Zrinka Vukojević Tomašić, prof. filo-

zofije u II. gimnaziji, oprijemila je navedeno iskustvima iz prakse. Dr. sc. Verica Jovanovski, viša savjetnica za fiziku i učeničko poduzetništvo, primijetila je neusklađenost kurikuluma, nastavnoga procesa i tržišta rada te povela raspravu o tome.

Panel je nastavljen izlaganjem Matije Zorića, prof. latinskoga i grčkoga jezika u Isusovačkoj klasičnoj gimnaziji s pravom javnosti u Osijeku, o vlastitoj praksi podučavanja i "slobodi" nastavnika u interpretiranju i provođenju predmetnog kurikuluma. Ivana Kirin, prof. engleskoga i njemačkoga jezika, problematizirala je pitanje vrednovanja u nastavi stranoga jezika i kritički se osvrnula na nedovoljnu povezanost institucija: škola – fakultet – Agencija za odgoj i obrazovanje. Vjekoslava Hrastović, prof. hrvatskoga jezika, izvrsna savjetnica, izložila je svoje promišljanje o ishodima učenja u nastavi hrvatskoga jezika s naglaskom na one koji su vezani

uz djelatnost slušanja. Izlaganja su panelista često praćena uključivanjem ostalih sudionika dinamičnim raspravama koje su pokazale veliku zainteresiranost nazočnih za ovakvim susretima i temama, ali i potrebu za razmjenom znanja i iskustava među nastavnicima istih, srodnih, ali i različitih predmeta. Članice povjerenstva CEDIMA, doc. dr. sc. Senka Žižanović i izv. prof. dr. sc. Renata Jukić, povezale su svoja didaktička iskustva iz sveučilišne nastave s iskustvima panelista. Tijekom rasprave posebno su se izdvojile i otvorile nove teme koje zahtijevaju dodatno vrijeme za razgovore i razmjenu iskustava: digitalizacija i njezin utjecaj na nastavni proces, promjene koje možemo očekivati kod djece u budućnosti, vrednovanje u nastavnom procesu, nastavničko zanimanje kao poziv... Dvosatna rasprava pokazala je da postoji velika potreba za povezivanjem i razmjenom znanja i iskustava između osnovnoškolskih i srednjoškolskih nastavnika sa sveučilišnim nastavnicima didaktike i metodike i predmetnim savjetnicima iz Agencije za odgoj i obrazovanje. To je prvi takav susret navedenih dionika koji je pokazao kako bi se slične aktivnosti trebale nastaviti i dalje. Nastavničke kompetencije drže se fundamentalnom dimenzijom nastave, a među njima ključne su didaktičko-metodičke kompetencije, stoga postoji kontinuirana potreba za njihovim stalnim izgrađivanjem, usavršavanjem i osnaživanjem – jednoglasno je zaključak svih nazočnih.

Riječ predsjednika Studentskoga zbora Sveučilišta u Osijeku

Drage brucosiće i dragi brucosi!

Uiščekivanju početka nove akademske godine čestitam vam na upisu vašeg studija i početku novog životnog puta. Taj novi životni pothvat s jedne strane donosi vam radost i uzbuđenje jer krećete u novo životno razdoblje, a s druge strane možda i strah i neizvjesnost jer ne znate što vam to razdoblje nosi. Ipak, vaše će osjećaje neizvjesnosti i uzbuđe-

nja ubrzo zamijeniti osjećaji znatiželje i pozitivne energije te na kraju i zadovoljstva kad uvidite da uspješno koračate prema svojem cilju - stjecanju akademskih titula i zvanja. Godine studiranja godine su formiranja u odraslu osobu i stjecanja mnogih znanja i iskustava koja će vam koristiti u vašoj karijeri, poslu i vlastitoj izgradnji. U fakultetskim klupama steći ćete mnoga nova poznanstva i upoznati mnogo kolega s kojima ćete jed-

nog dana i poslovno surađivati. Godine koje su pred vama donijet će vam mnoge prilike. Ne propustajte ih jer svako, pa i najmanje, iskustvo prilika je iz koje se može naučiti nešto novo i korisno. Na našem Sveučilištu djeluju i mnoge udruge koje vam mogu dati priliku da dodatno pokažete svoj entuzijazam, vještine i sposobnosti te steknete više poznanstava i iskustava koja će vam dodatno pomoći u karijeri koja slijedi nakon studija.

Jedno od velikih prilika za vlastitu izgradnju i napredak jesu i studentske razmjene kao iskustvo kroz koje možete upoznati druge zemlje, upoznati nove ljude, učiti jezike te se susresti s drugačijim sustavima studiranja. Poznato je da su studenti uvijek bili nositelji pozitivnih promjena i oni koji su svojim entuzijazmom i aktivnostima mijenjali naše društvo na bolje. Stoga dobro došli na naše Sveučilište koje na svojih 17 sastavnica nudi širok spektar studij-

skih programa i mnogobrojne prilike za suradnju, projekte i početak vaše karijere te je idealan početak vašeg profesionalnog djelovanja. Sada hrabro zakoračite u akademski svijet, imajući pritom, osim vlastite dobrobiti, u vidu i dobrobit drugih, cijele zajednice te društva u kojem živimo.

Luka Jurčević,
predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

MARCO MRKONJIC/CROPIX

ODRŽANO 40. OSJEČKO LJETO MLADIH

Stjepan ČURČIĆ

Uorganizaciji Studentskog zbora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i agencije Koncert, partnera u provedbi aktivnosti, ove je go-

dine od 2. do 5. rujna u dvorištu Prehrambeno-tehnološkog fakulteta nakon dvije pandemijske godine održan festival 40. Osječko ljeto mladih. Svojim besplatnim koncertima kao i proteklih godina privukao je više tisuća posjetitelja. Koliko je duga tradicija tog festivala, govori nam da su prvi

posjetitelji festivala studenti koji su 1980. godine bili upisani u prvu godinu studija, a danas imaju 60-ak godina. Osječko ljeto mladih tada započinje u sklopu Osječkog turističkog ljeta, a već iduće, 1981. godine postaje službena manifestacija koju organizira Studentski centar. Svake godine manifestacija

je privlačila sve veći broj posjetitelja na kojoj nastupaju glazbeni bendovi iz cijele Hrvatske. Godine 1999. Osječko ljeto mladih prelazi u organizaciju Studentskog zbora Sveučilišta u Osijeku. Posljednje dvije godine, pojavom pandemije koronavirusa, zbog epidemioloških mjera i ograničenja javnih

okupljanja, Osječko ljeto mladih nije se održavalo. Zato je ove godine, s velikim iščekivanjem, održan nastup glazbenih grupa Vigor, TBF i S.A.R.S., uz glazbene predgrupe. Održavanje tog kulturnog studentskog festivala u gradu na Dravi, koji uz Osječku ljetnu noć slovi za najstariju manifestaciju u najve-

ćem slavonskom gradu i najstariju netradicijsku manifestaciju u ovom dijelu Hrvatske, veliko je bogatstvo studentske zajednice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te pred sve nas stavlja odgovornost da ovu manifestaciju razvijamo i čuvamo za sve buduće naraštaje mladih i studenata.

Svečano otvaranje 9. međunarodna konferencija VODA ZA SVE

Održana 9. međunarodna konferencija VODA ZA SVE - WATER FOR ALL

Mirna HABUDA-STANIĆ

Povodom Svjetskog dana voda i pod sloganom "Podzemne vode - učinimo nevidljivo vidljivim" 19. i 20. svibnja 2022. na Fakultetu agrobiotehničkih znanosti Osijek održana je 9. međunarodna konferencija VODA ZA SVE. Cilj je konferencije naglašavanje uloge i važnosti vode kao životno važnog i nezamjenjivog prirodnog resursa, očuvanje hrvatskog vodnog bogatstva te okupljanje i razmjena iskustava i znanja između stručnjaka i znanstvenika koji upravljaju vodama ili istražuju druge aspekte pove-

zanosti vode i čovjeka. Rad Konferencije odvijao se kroz plenarna predavanja, usmena i posterska priopćenja te sponzorirana predavanja gospodarskih subjekata. Svoja znanja i iskustva sa sudionicima konferencije, u svojstvu plenarnih predavača, podijelili su državni tajnik Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, izv. prof. dr. sc. Mario Šiljeg, hidrogeolog Hrvatskih voda, g. Željimir Pekaš te prof. dr. sc. Jasna Šošarić (Sveučilište u Osijeku) i izv. prof. dr. sc. Amra Bratović (Univerzitet u Tuzli). Na samom početku sudionike Konferencije pozdravio je i generalni direktor Hrvatskih voda, mr. sc. Zoran Đuroković. Tijekom svečanog otvaranja

Konferencije dodijeljene su nagrade za najbolji studentski rad i najljepšu studentsku fotografiju na temu vode. Naime, Organizacijski odbor uoči održavanja Konferencije raspisao je dva natječaja za studente Sveučilišta u Osijeku na koje je pristiglo desetak studentskih radova te stotinjak fotografija. Odlukom Povjerenstva Organizacijskog odbora nagrađeni su radovi studentica Patricije Kralj (1. mjesto), Tatjane Bodiš Togonal (2. mjesto), Vlatke Šoklec (2. mjesto), Ane Elene Troha (2. mjesto) te Stele Meškić (3. mjesto). Najljepšim fotografijama proglašene su fotografije autora Đuke Vidinovića (1. mjesto), Elene Tuba (2. mjesto) i Tee Marunović (3. mje-

sto) te Helene Marić (3. mjesto). Tijekom dvodnevne Konferencije više od tri stotine autora iz Hrvatske i susjednih zemalja prezentiralo je ukupno 32 usmena i 58 posterskih priopćenja razvrstanih u šest tematskih cjelina (poljoprivreda i vodni resursi, prerada vode za piće i obrada otpadnih voda, upravljanje vodama, monitoring kakvoće voda, vodoopskrbni sustavi i odvodnja i močvarna staništa). Organizatori konferencije bili su Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek u suradnji s mrežom institucija suorganizatora. Predsjednica Znanstvenog i Organizacijskog odbora bila je prof.

dr. sc. Mirna Habuda-Stanić. Međunarodni su suorganizatori Konferencije Međunarodna federacija za zdravstvenu ekologiju (IFEH), Europsko udruženje za higijensko inženjerstvo i dizajn (EHEDG) te Mreža zaštićenih parkova prirode rijeke Dunav (Danube Parks). Ovogodišnja, deveta po redu Međunarodna konferencija VODA ZA SVE održala se pod pokroviteljstvom zastupnice u Europskom parlamentu, gđe Sunčane Glavak, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva zdravstva, Hrvatske gospodarske komore te Akademije teh-

ničkih znanosti Hrvatske, Vukovarsko-srijemske županije i Grada Osijeka. Održavanje 9. VODE ZA SVE potporom su podržali zlatnim sponzorstvom i gospodarski subjekti Jamnica plus d. o. o., Shimadzu d. o. o., Miholjački vodovod d. o. o., Sigma d. o. o., BP Group i Belje d. d. Glavni pokrovitelj 9. međunarodne konferencije VODA ZA SVE bila je Osječko-baranjska županija i župan g. Ivan Anušić. Dvodnevna osječka konferencija o vodi završila je naglašavanjem važnosti temeljnog ljudskog prava svakog pojedinca na zdravstveno-ispravnu vodu kao i nužnost primjene smjernica održivog razvoja pri upravljanju vodama.

POSJET NORTHEASTERN SVEUČILIŠTA FILOZOFSKOM FAKULTETU

Ana KURTOVIĆ

Od 26. svibnja do 1. lipnja 2022. na Filozofskom fakultetu gostovali su studenti Sveučilišta Northeastern iz Bostona, SAD (School for public policy and urban affairs). Gostovanje se odvijalo u okviru suradnje s Odsjekom za psihologiju na programu "Dialogue of Civilizations Course - Ethnic Identity and Conflict in Croatia and Bosnia" nositelja izv. prof. dr. sc. Matta Leeja. Tijekom svojeg boravka u Osijeku studenti su Northeastern sveučilišta sa studentima psihologije slušali predavanja i sudjelovali u radionicama koje su se bavile različitim temama, a sve u cilju povećavanja međukulturne osjetljivosti i kompetencija studenata. Dana 27. svibnja 2022. izv. prof. dr. sc. Ana Kurtović s Odsjeka za psihologiju održala je radionicu na temu "Cultural (case) formulation". Na radionici su studenti imali prilike učiti o

kulturnim konceptualizacijama u kliničkom radu, ulozi društvenih i kulturnih čimbenika u razvoju identiteta pojedinca, ali i o njihovom učinku na razvoj psihičkih problema i oporavak. Pritom su studenti imali prilike osvijestiti i usporediti razne čimbenike unutar američkog i hrvatskog konteksta koji su djelovali na njih od sada ili bi mogli djelovati na njihov daljnji profesionalni razvoj. Dana 31. svibnja 2022. gostujuće su predavačice iz Proini centra za socijalno podučavanje, Maja Knežević i Karolina Šoš Živanović, održale predavanje o ulozi organizacija civilnog društva u zaštiti ljudskih prava, oporavku zajednice nakon sukoba i očuvanju mentalnog zdravlja zajednice. Studenti su imali prilike usporediti resurse koji postoje u zajednicama u kojima su odrasli ili žive te se kritički osvrnuti na ulogu nevladinog sektora u zajednicama gdje i kada državni mehanizmi skrbi o mentalnom zdravlju nisu dostat-

ni. Nadalje, 1. lipnja 2022. godine izv. prof. dr. sc. Željko Pavić s Katedre za sociologiju održao je predavanje na temu "Sociology of tensions: ethnic relations in Bosnia and Herzegovina" na kojem su studenti imali prilike bolje se upoznati s povijesnim kontekstom i teorijama izgradnje nacija, nacionalnom identitetu u miješanim brakovima, konfliktima i stereotipima te primjerima pozitivnih stereotipa koji postoje na ovim prostorima. Konačno, studenti su psihologije s američkim studentima sudjelovali na predavanju i grupnom radu izv. prof. dr. sc. Matta Leeja na kojima su primijenili stečena znanja na rad na studijama slučaja koje su prezentirali u sklopu završnog izlaganja. Profesori i studenti izuzetno su zadovoljni suradnjom, a nastavak suradnje na programu "Dialogue of Civilizations Course - Ethnic Identity and Conflict in Croatia and Bosnia" planira se i u idućim godinama.

FESTIVAL MLADOG TEATRA U BALAMA**ČAROLIJA PUTOVANJA, LJUBAVI I VINA**

Antoanela VERKOVIĆ

Festival mladog teatra projekt je Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku i održava se od 25. do 29. rujna 2022. godine na području Općine Bale. Ovogodišnje izdanje Festivala realizirano je u suradnji Akademije sa Fakultetom agrobiotehničke znanosti, Prehrambeno tehnološkim fakultetom, Veleučilištem u Požegi, Filozofskim fakultetom u Osijeku, Fakultetom odgojni obrazovnih znanosti u Osijeku.

Tema ovogodišnjeg festivala je Čarolija putovanja, ljubavi i vina, stoga će organizatori i sudionici inspirirani ljubavlju i vinskim kapljicama - kroz glumu, scenski pokret, izradu lutaka, promociju knjige, izložbe i kulturološki pristup vinu ispisati "kulturološku kartu ljubavi po kojoj će se lutati, spoznavati i stvarati." Cilj festivala je osnaživanje međunarodne kulturne suradnje i razmjena iskustava te promidžba kazališta kao mjesta susreta i dijaloga različitih profesija: glumaca, glazbenika, plesača, kostimografa, scenografa, arhitekata, nutricionista, menadžera, ekonomista, pravnika, pedagoga. Festival se realizira u poticajnom okruženju, idealnom za ambijentalni teatar, na prostoru gdje se isprepliću prirodne ljepote, kulturna baština, turizam i vrhunska enogastropoda.

Svečanost otvorenja Festivala

Plakat za ovogodišnje izdanje Festivala mladog teatra

Predstava „Kartografija ljubavi - Dunav” prema knjizi Helene Sablič Tomić

djelo je nagrađivane mlade studentice likovne umjetnosti Josipe Henizelman u čijoj multimedijalnoj izložbi Mjesta koja ne postoje svi sudionici imaju priliku uživati tijekom festivala. S otvorenjem navedene izložbe započela je i svečanost otvorenja Festivala u prostoru Sportske dvorane Bale.

Uspješno je odigrana predstavba predstave "Kartografija ljubavi" za koju je scensku adaptaciju prema proznom istoimenom djelu Helene Sablič Tomić napravio dramaturg Matej Opolcer, a predstavu je režirao Robert Raponja. U predstavi su nadahnuto igrali i plijenili pažnju svakom izgovore-

nom riječju i gestom Antonia Mrkonjić i Nikola Radoš uz glazbenu pratnju vrsnog saksofonista Tina Ringsmutha. Vizualni identitet predstave potpisuje Lorna Kalazić Jelić, a producentica je Iris Tomić. Nakon što je predstava o ljubavi i svim njezinim manifestacijama ispraćena velikim pljeskom, započela je Revija

vina. Svi sudionici predstavili su se i donijeli sa sobom na scenu vina iz kraja kojemu pripadaju. Bilo je tu mađarskih, rumunjskih, njemačkih, portugalskih, francuskih, ukrajinskih kvalitetnih i vrhunskih vina. Sljubljivanje vina Istre i Slavonije ostvarili su vinskom ponudom Fakultet agrobiotehničkih znanosti, Veleučilište u Požegi, Vinarija Siber iz Erduta te Vinarija Dobravac iz Rovinja i San Tommaso iz Bala.

Radionice u sklopu Festivala mladog teatra

Radionice se održavaju u prostorijama Sportske dvorane Bale, Kaštela Bembo, Kina, TZ Bale te u kampu Mon Perin.

- Radionice o scenskim vještinama, tehnički glume i glumačkim alatima potrebima za usavršavanje javnog nastupa

● Majstorska radionica From exaggerations to non-acting pod vodstvom prof. dr. art. Andrasa Hathazija (Theatre and Film Faculty of the Babes-Bolyai University)

● Suzuki tehnika pod vodstvom Liona Kocha (Freiburger Schauspielschule)

● Impro radionica pod vodstvom dr.sc. Željke Flegar (Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Osijek)

- Nutricionistička radionica i someljska radionica

● Vino? Zašto ne? pod vodstvom prof.dr.sc. Daniele Čačić Kenjerić i Lidije Šoher,

mag.nutr. (Prehrambeno-tehnološki fakultet u Osijeku)

● U zagrljaju meandra Dunava - vina Siber pod vodstvom wine consultanta/conseiller en sommellerie/vinskoga savjetnika/sommelliera Zorana Vorkapića, Regionalni centar kompetentnosti Ugostiteljsko-turistička škola, Osijek

- Likovna radionica za djecu na temu "Ljubav" pod vodstvom doc.art. Breza Žižović

- Radionica za osobe treće životne dobi "Moje vrijeme - moje vrijednosti" pod vodstvom izv. prof. dr. sc. Ana Kurtović

U sklopu Festivala, osim spomenute "Kartografije ljubavi", u ponedjeljak 26. rujna 2022., u 19:30 sati, održat će se i predstava Larsa Noréna "Distanz" u izvedbi studenata iz Freiburger Schauspielschule iz Njemačke te u utorak, 27. rujna 2022. u 19:30 sati, predstava Bee - Witched koju izvode sudionici kazališnog i filmskog fakulteta Sveučilišta Babeş-Bolyai, Cluj - Napoca, Rumunjska. Obje predstave održat će se u Sportskoj dvorani Bale.

Ovog ponedjeljka, srijede i četvrtka, u 18:30 sati, u parku u Zagrebačkoj ulici u Balama (u slučaju kiše u dvorcu Bembo) održat će se projekt "Čitajmo zajedno" pod vodstvom moderatorice izv.prof. dr.sc. Nives Tomašević. Pozivamo vas da se pridružite i susretima s novinarom i dobitnikom brojnih nagrada iz područja novinarstva Mirjanom Rakić ovog utorka, 27. rujna 2022. godine u dvorcu Bembo.

Potpisan Sporazum o poslovnoj suradnji Prehrambeno-tehnološkoga fakulteta Osijek i Grada Vodnjan-Dignano

Marko ŠARIĆ

Sporazum o poslovnoj suradnji Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Grada Vodnjan-Dignano potpisali su u Vodnjanu danas, u ponedjeljak 26. rujna 2022. godine dekan fakulteta **prof. dr. sc. Jurislav Babić** i gradonačelnik **Edi Pastrovicchio**. Potpisivanju je nazočio i prorektor osječkog Sveučilišta za umjetnost, kulturu i međuinstitucijsku suradnju **red. prof. art. Robert Raponja**. Grad Vodnjan-Dignano prepoznao je u toj visokoškolskoj ustanovi iz Osijeka sposobnost i stručnost te potencijal za potporu daljnjem razvoju poljoprivrede na Vodnjanštini, posebno maslinarstva, kao i proizvodnji i promociji visokokvalitetnih autohtonih namirnica s toga područja. "U ovom sporazumu vidimo mogućnost da razvojnim projektima naš proizvod, ekstra djevičansko maslinovo ulje, dovedemo na još višu razinu. I nadam se da se nećemo zadovoljiti samo na maslinama i

maslinovom ulju jer prostora za suradnju ima mnogo", rekao je gradonačelnik Pastrovicchio. Prema dekanu Babiću, smisao ovakvih sporazuma jest da se zajedničkim snagama radi na unaprjeđenju naših lokalnih zajednica, gospodarstva i općenito proizvodnje i prerade poljoprivredno-prehrambenih proizvoda. Suradnja Fakulteta i Grada odnosi se na razvijanje novih te unaprjeđenje postojećih postupaka (tehnologija) i proizvoda kao i na predavanja o nutritivnoj vrijednosti ekstra djevičanskog maslinova ulja na **Dani mladog maslinova ulja u Vodnjanu**. Sporazumom se predviđa i izrada i predlaganje projekata od zajedničkog interesa, zajedničko sudjelovanje na projektima, međusobna potpora u podnošenju prijedloga financiranja projekata prema domaćim i međunarodnim organizacijama, organizacija stručnih i znanstvenih skupova, seminara i sastanaka, edukacije i usavršavanja zaposlenika Grada u područjima od interesa i drugo.

Prorektor Raponja, inače poznati kazališni redatelj, dram-

ski pedagog i nastavnik iz Pule, rekao je da je Prehrambeno-tehnološki fakultet, uz Poljoprivredni, najstarija sastavnica Sveučilišta u Osijeku te da organizira mnogobrojne konferencije i znanstvene skupove te usko surađuje s privredom. Inicijativa za potpisivanje sporazuma, otkrio je, krenula je upravo s osječkog fakulteta jer već godinama za svoja istraživanja nabavlja maslinova ulja upravo iz Vodnjana. "Osim obrazovanja, važan su nam segment znanstvena aktivnost i suradnja s gospodarstvom i lokalnom zajednicom. Možemo se pohvaliti da imamo mnogo znanstvenih i stručnih projekata, velik broj suradnji, a ovo je prvi sporazum o suradnji s jednom lokalnom zajednicom u Istri. Vjerujem da nije i posljednji i da ćemo naše iskustvo i znanje primijeniti i u ovaj dio Hrvatske", rekao je dekan Babić. Na pitanje novinara što se može dodatno napraviti za podizanje kvalitete maslinovih ulja Vodnjanštine, dekan je odgovorio da istarska ulja već imaju zavidnu kvalitetu, ali je potrebno osigurati i da svi proizvođači imaju ujednačenu kva-

litetu i da se postignuta razina kvalitete održi. Uz to, potrebno je raditi na podizanju količina i na promociji proizvoda. Gradonačelnik Pastrovicchio nadovezao se riječima da posao s

razvojem maslinarstva na Vodnjanštini nije gotov, da treba još odgovoriti na svjetske trendove o smanjenju korištenja pesticida, istražiti promjene klime i slično kako bi proizvođačima

odgovorili na njihove zahtjeve i potrebe. Jedan od izazova jest i maslinovo ulje kategorizirati kao proizvod čija konzumacija obogaćuje ljudsko zdravlje! (**Grad Vodnjan - Dignano**)

Željko BEISSMAN

Kao i svake godine studenti su s nestrpljenjem dočekali početak sveučilišnih sportskih natjecanja. Prijavili smo ekipe i pojedince za sve sportove, no zbog kolizije natjecanja s nastavom, za neke sportove nismo mogli okupiti ekipe i morali smo odustati.

Športski uspjesi FFOS-a

Prvo se održavao futsal. Imali smo mušku ekipu koja je, nažalost, ove godine završila natjecanja bez ijedne pobjede. Studenti su osim futsala sudjelovali i u stolnom tenisu, tenisu, šahu, badmintonu, košarci, odbojci i odbojci na pijesku te na student-

skoj X-ici. U badmintonu je Izabela Jagačić zauzela četvrto, a Filip Lasić treće mjesto. Djevojke su u odbojci pod vodstvom Tee Pavlović u grupnom natjecanju završile druge. Prve su dvije utakmice pobijedile, a zatim izgubile od

ekipe Kifosa. U polufinalu su izgubile od ekipe Mefosa. Igrale su s Feritom za treće mjesto i osvojile ga. Za prvo mjesto borile su se studentice Kifosa i Mefosa i u krajnje neizvjesnoj utakmici slavila je ekipa Kifosa. Osim na sveučilišnom natjecanju, Tea Pavlo-

vić, Sara Kolak i Dorja Ivanović sudjelovale su, kao dio ekipe Sveučilišta, na međunarodnim turnirima u Dubrovniku i Zadru. Studenti su igrali i košarku, ali zbog malog broja igrača kao i povrede našeg najboljeg igrača, nisu uspjeli ostvariti že-

ljeni rezultat. Studenti našeg fakulteta sudjelovali su u dvama navratima i na pješačkim turama koje je organizirao Rektorat. Prva je bila u području Orahovice, a druga u Požeškom gorju. Sudjelovali su i na raftingu na rijeci Mrežnici. U svim natjecanjima sudjelovalo je 40-ak studenata što je za naš fakultet izuzetno mali broj. Nadam se da će sljedeća akademska godina biti mnogo bolja i da će nam se upisati neki novi studenti sportaši.

FESTIVAL SLIKOVNICE „ČUVARI PRIČA” U GRADSKOJ I SVEUČILIŠNOJ KNJIŽNICI OSIJEK

Siniša PETKOVIĆ

Ljeto i srpanj u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek već osmu godinu zaredom započeli su Čuvarima priča. Međunarodni festival slikovnice trajao je od četvrtka, 30. lipnja do subote, 2. srpnja 2022. godine, a ovogodišnja mu je tema bila *Čudesno putovanje*. Uz Gradsku i sveučilišnu knjižnicu Osijek, organizatori Festivala bili su Veleposlanstvo SAD-a u Hrvatskoj, Austrijski kulturni forum Zagreb i Udruga Breza. Ekipi Čuvara svake godine pridružuju se neka nova imena. Netko svojom osobnom prisutnošću, netko svojim radovima, a netko online. Većina programa održana je u prostorima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, a izložbu ilustracija i instalaciju bilo je moguće posjetiti u Kulturnom centru Osijek. Posjetitelji Festivala družili su se s već dobro poznatim umjetnicima i priznatim i poznatim ilustratorima: Željkom Mezić, Tihanom Ostreš, Margaretom Peršić i Draženom Jerabekom, ali i s onim novima: Dubravkom Kolanović, Vernesom Smolčić, Manuelom Vladić Maštruko, Brunom Mezićem i Janikom Cicvarićem. Kako je riječ o festivalu međunarodnog karaktera, domaćim se ilustratorima ovog ljeta pridružilo i jedno posve novo ime, austrijski ilustrator Christian Thomas.

Trodnevna manifestacija bila je ispunjena stvarnim i nestvarnim pričama, čudesnim kreacijama, čudesnim putovanjima, ali i snovima i slovima od kojih sve počinje. Priredeni sadržaji bili su namijenjeni djeci, ali i odraslim ljubiteljima svijeta priča. Istim je povodom, u organizaciji Austrijske čitaonice Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, pod pokroviteljstvom Austrijskog kulturnog foruma Zagreb, održan virtualni ZOOM susret s austrijskim ilustratorom Christianom Thomasom. U jednosatnom razgovoru svi prisutni imali su prilike poslušati nešto o autorovu radu, životu, počecima i inspiraciji za svoj svijet. Dizajner i ilustrator Christian Thomas stvorio je dražestan lik Hollija. U međuvremenu su tiskana četiri sveska Hollijevih pustolovina čija se radnja događa u Beču. Uz zanimljive i vesele dogodovštine, posjetitelji se izložbe upoznaju sa znamenitostima i dijelovima grada Beča. Ovogodišnji festival slikovnice bio je rezultat suradnje Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, Veleposlanstva SAD-a u Hrvatskoj, Austrijskog kulturnog foruma Zagreb i Udruge za rad s mladima Breza. Druženja uz priče i glazbu te kreativne radionice održavale su se u prostorima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, izložbu Čudesno putovanje ugostio je Kulturni centar Osijek, a dio je događanja bilo moguće posjetiti u virtualnome svijetu.

MONOGRAFIJA „NEKE MOGUĆNOSTI ISKORIŠTENJA NUSPROIZVODA PREHRAMBENE INDUSTRIJE - KNJIGA 4.”

Antun JOZINOVIC

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek izdavači su nedavno objavljene monografije *Neke mogućnosti iskorištenja nusproizvoda prehrambene industrije - Knjiga 4.* urednika prof. dr. sc. Drage Šubarića, izv. prof. dr. sc. Antuna Jozinovića i doc. dr. sc. Marija Panjička, kao nastavak ranije objavljenih monografija iz 2017., 2019. i 2021. godine.

Naime, kolege koji su sudjelovali u pisanju prethodnih triju knjiga kao i mnogi koji se bave tom tematikom, a nisu sudjelovali u prethodnim, inicirali su nastavak pisanja na tu temu. Knjiga pokriva prehrambeni sektor koji je iznimno važan za ekonomiju svake zemlje, ali i sektor koji predstavlja veliki problem kada se govori o zaštiti okoliša jer korištenjem značajnih resursa iz prirode kao i emisijom štetnih tvari u okoliš u velikoj mjeri utječe na mnoge negativne promjene koje se zbivaju oko nas. Knjiga obuhvaća 19 poglavlja u kojima je 73 autora dalo svoje viđenje određenog problema vezanog uz rješavanje pitanja iskorištenja nusproizvoda prehrambene industrije pri čemu nije isključeno da je već netko u nekom drugom djelu dao drugačije rješenje za isti problem kao ni da se sutra, zahvaljujući razvoju tehnike i tehnologije, ali i inovativnim pristupom navedenoj problematiki, neće pojaviti neko novo, možda kvalitetnije rješenje. Autori su poglavlja istraživači koji imaju iskustva u području kojim se knjiga bavi, a poglavlja su koncipirana tako da su ili pregled najnovijih spoznaja u svijetu ili rezultat iskustava i istraživanja autora. Urednici monografije i autori poglavlja nadaju se da će ideje i rješenja iz ovog djela možda potaknuti rad i istraživanje u tom području, ali i da će potaknuti sve u lancu nastanka nusproizvoda i otpada u ovome sektoru na traženje novih i kvalitetnijih rješenja.

Monografija "Neke mogućnosti iskorištenja nusproizvoda prehrambene industrije"

Sve četiri objavljene monografije s PTFOS-a

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

RJEŠAVANJE SUKOBA

Lara JOB, Ana KARIN, Patrik RISTER

Svi ljudi, s obzirom na to da su društvena bića, teže stvaranju i održavanju skladnih međuljudskih odnosa. Međutim, ljudi se međusobno razlikuju po osobinama ličnosti, stavovima, vrijednostima, interesima i ciljevima što za posljedicu može imati nastanak sukoba koji može rezultirati narušavanjem odnosa među njima. Dakle, sukob je logična posljedica različitosti među ljudima i određuje se kao situacija u kojoj postoje suprotne namjere i ponašanja, nesuglasnost oko ciljeva ili načina njihova ostvarenja. Mnogi ljudi pri spomenu sukoba pomisle na nešto negativno što pod svaku cijenu treba izbjegavati. Međutim, sukob sam po sebi nije ni dobar ni loš, već posljedice sukoba mogu biti dobre ili loše za pojedinca, skupinu ili odnose. Sukob ljudima omogućuje prepoznavanje problema i prilika koji bi inače ostali nezapaženi, stoga sukob može rezultirati nizom pozitivnih posljedica kao što su poboljšanje kvalitete donošenja odluka, bolja prilagodba promjenama te smanjenje napetosti u odnosima. S druge strane, postoje i negativni aspekti sukoba pri čemu su neki od njih nezadovoljstvo, slabljenje međusobnih veza te neodgovarajuća komunikacija među sukobljenim stranama.

Sukobi mogu imati mnoge uzroke, a ovdje ćemo navesti samo neke od njih. Sukob mogu uzrokovati razlike u informacijama kojima raspolažu osobe te situacije u kojima sukobljene strane nemaju zajednički standard za izvođenje neke radnje. Također, razlike u željenim ishodima neke aktivnosti, odnosno ciljevima, mogu dovesti do sukoba među ljudima. Naposlijetku, najsloženiji sukobi nastaju kada sukobljene strane imaju različit sustav vrijednosti kao što su, na primjer, moralne vrijednosti. Bez obzira na uzrok koji je doveo do sukoba, od iznimne je važnosti rješavati ih jer u protivnom mogu postati intenzivniji i s vremenom sve teže rješivi. Sukob ostaje neriješen ili se još više pogoršava i u situacijama kada koristimo neproduktivne načine rješavanja kao što su izbjegavanje, popuštanje ili nametanje. Ljudi ponekad na zrelu vještinu rješavanja sukoba gledaju kao na nedostižnu i superiornu moć pojedinca. Međutim je li tomu uistinu tako? Postoje produktivne strategije,

je rješavanja sukoba koje su lako primjenjive i istovremeno iznimno učinkovite, a jedna je od njih kompromis. Kompromis podrazumijeva odricanje nečega u zamjenu za nešto drugo, kojim se izriče podjednaka briga za sebe i za drugoga pri čemu ne dolazi do potpunog rješenja sukoba. Kompromis je produktivna strategija rješavanja sukoba i često je nužan za očuvanje odnosa. Međutim, to ne znači da je on uvijek najbolje rješenje. Najbolji pristup koji može dovesti do pravog razrješenja sukoba zajedničko je rješavanje problema. Ono prvenstveno i obvezno podrazumijeva suradnju i voljnost da se razumije i uvažava stajalište druge osobe ili osoba u sukobu. Prije pronalaska rješenja, koje je zadovoljavajuće za obje strane, potrebno je složiti se da sukob postoji, definirati ga i potvrditi da ga je potrebno razriješiti. Nakon prvotne faze definiranja sukoba važno je istaknuti vlastito mišljenje, ali i saslušati mišljenje druge strane. Pritom je važno aktivno slušati drugu stranu u sukobu, a ne tvrditi da nam je jasno što ona želi reći samo da bismo konačno mogli početi svoju stranu priče.

Nadalje, tijekom sukoba moguće je da ćemo se susresti sa situacijom u kojoj jedna osoba pokušava nametnuti svoje rješenje, a druga svoje. Kako tada reagirati? Moguće rješenje u pronalasku optimalnog rješenja sukoba bilo bi potražiti neko treće rješenje - ili preciznije, rješenje koje zadovoljava potrebe objiju sukobljenih strana, ali nije rješenje koje su obje strane pokušale nametnuti. Konačno, svaki sukob potrebno je razriješiti dogovorom - sažetom i jasnim objema stranama, a pritom imati na umu da nejasni dogovor može rezultirati stvaranjem novog sukoba.

Sukobi predstavljaju dio našeg privatnog i profesionalnog života. Prihvaćajući činjenicu da smo međusobno različiti i postavljajući se tako da nas te razlike ne sputavaju, sukob tada možemo vidjeti kao priliku da bolje upoznamo drugu osobu te da razmotrimo određeni problem iz druge perspektive. Dakle, svaki autentični odnos između ljudi uključuje i sukobe, a svaki od takvih sukoba može nam pomoći da bolje upoznamo sami sebe. Zaključno, ako na sukob gledamo iz perspektive jačanja vlastitog identiteta, osim što ćemo očigledno razviti efektivnije mišljenje o samome sukobu, uspjeh ćemo ojačati u onome što je neophodno za ljudsko funkcioniranje - vještini rješavanja sukoba.

STUDENSKI STRIP

● Uradci studenata diplomskog sveučilišnog studija Ilustracije na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku pod mentorstvom doc. art. Dubravka Matakovića

PREDSTAVLJAMO SVEUČILIŠNA IZDANJA

● Izdavačka djelatnost, kojoj Sveučilište u Osijeku pridaje veliku pozornost, rezultat je neprekidnoga znanstvenog i stručnog rada sveučilišnih djelatnika. Sveučilišni udžbenici, znanstvene knji-

ge, monografije i priručnici djela su koja opsegom i kvalitetom omogućuju samostalno studiranje određenih znanstvenih cjelina i trajni su doprinos afirmaciji i razvitku Sveučilišta u Osijeku.

Znanstvena knjiga „Komarci Hrvatske”

- **Urednik:** prof. dr. sc. Enrih Merdić
- **Autori:** prof. dr. sc. Enrih Merdić, mr. sc. Ivana Vručina, dr. sc. Ana Klobučar, doc. dr. sc. Mirta Sudarić Bogojević, doc. dr. sc. Goran Vignjević, doc. dr. sc. Nataša Turić, dr. sc. Toni Žitko, Nataša Bušić, mag. educ. biol. chem.

Knjiga naslova "Komarci Hrvatske" predstavlja prvi skupni objedinjeni pregled objavljenih rezultata znanstvenih i stručnih radova o istraživanju komaraca u Hrvatskoj. Knjiga sadrži podatke o raznolikosti faune komaraca u Hrvatskoj, metodama klasične i suvremene determinacije vrsta temeljene na mole-

kularnim markerima, biologiji komaraca, njihovu rasprostriranju, vektorskoj ulozi, invazivnim vrstama, metodama uzorkovanja te kontroli komaraca. Namijenjena je biologima, entomolozima, epidemiolozima te onima koji sudjeluju u suzbijanju komaraca. S ob-

zirom na to da je u pitanju sveučilišna knjiga, ciljna su skupina studenti biologije, medicine, veterine, poljoprivrede i šumarstva te svi koji u svojoj edukaciji imaju potrebe za znanjem o komarcima. Kako su komarci javnoznanstveni problem, namijenjena je djelatnicima javnoga zdravstva te onim djelatnicima u parkovima prirode u Republici Hrvatskoj i šire. U knjizi je prikazana fauna komaraca Hrvatske, distribucija komaraca po pojedinim područjima, načini prikupljanja, kontrola, opis vrsta, determinacija od morfoloških karakteristika do suvremenih molekularnih tehnika, poput DNA barkodiranja, koje su omogućile determinaciju nekih vrsta koje se do danas nisu mogle točno determinirati. Budući da je danas vrlo jaka migracija ljudi, poslova i stvari, tako se i kretanje komaraca znatno promijenilo. Postojanje invazivnih vrsta komaraca, njihova prisutnost i brojnost na nekom području vrlo je važna kao vektora različitih opasnih bolesti.